

NASZ *Region*

Nr 3 (74) / 2013

Świętokrzyski Informator Samorządowy ISSN 1897-4546

gazeta bezpłatna

Wspólne obrady
w Sandomierzu

PARP
nas chwali

Pomysł
na biznes

3 tysiące urzędzeń
w 43 gminach

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...

*Są niezbędni i niezawodni.
To oni jako pierwsi spieszą nam z pomocą.
Bez wahania ratują życie, zdrowie i mienie.
Ich działalność budzi powszechny szacunek.*

*4 maja to święto patrona strażaków
- Świętego Floriana.*

*Z okazji święta,
świętokrzyskim strażakom, druhom i druhom
z jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej
życzymy bezpiecznej służby,
zawsze szczęśliwych powrotów z akcji,
niezawodnego sprzętu
oraz zdrowia i szczęścia w życiu osobistym.*

Tadeusz Kowalczyk

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Świętokrzyskiego

Adam Jarubas

Marszałek
Województwa Świętokrzyskiego

Wzmocnić potencjał rozwojowy

26 marca w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu obradowały zarządy województw świętokrzyskiego i lubelskiego. Tematem wspólnego posiedzenia były sprawy najistotniejsze dla obu regionów m.in. budowa drogi ekspresowej S74, wykorzystywanie funduszy unijnych, współpraca gospodarcza oraz przedsięwzięcia w dziedzinie turystyki.

Debatę rozpoczęły tematy związane z polityką regionalną. Przedstawiciele samorządów zgodnie stwierdzili, że podejmowanie wspólnych inicjatyw do realizacji w nowej perspektywie finansowej przyniesie większe korzyści dla obu województw. - Wchodzimy w nowy okres programowania. Oba województwa są w trakcie przygotowywania strategii rozwoju. Dlatego jest to dobry czas na tego typu spotkania. Horyzontalne spojrzenie na problemy oraz wspólne pomysły i inicjatywy mogą przynieść bowiem obustronne korzyści – mówił marszałek województwa świętokrzyskiego **Adam Jarubas**.

To współdziałanie dotyczyć ma między innymi takich konkretnych działań, jak tworzenie ponadregionalnych klastrów gospodarczych, wspólnej promocji walorów turystycznych, rozbudowy drogi wojewódzkiej

Nr 754 – połączenie m. Ostrowiec Świętokrzyski – Kraśnik oraz rozbudowy drogi wojewódzkiej Nr 755 – połączenie m. Ostrowiec Świętokrzyski – Lublin czy budowa drogi ekspresowej S74 jako strategicznego połączenia z centrum kraju w kierunku Ukrainy i Bałkanów.

Jak zauważył marszałek województwa lubelskiego **Krzysztof Hetman**, tylko województwa świętokrzyskie i lubelskie zawarły w swoich strategiach zapisy o współpracy ponadregionalnej. – Mamy zidentyfikowane wspólne problemy i pomysły w ramach, których musimy zacieśnić współpracę. Nowa perspektywa finansowa przyniesie nowe możliwości działania w obszarze gospodarki, infrastruktury, rozwoju terenów wiejskich, kultury i turystyki. Mam nadzieję, że to spotkanie przyczyni się do realizacji ponadregionalnych projektów – powiedział marszałek Hetman.

Bliskie sąsiedztwo umożliwił ma również realizację wspólnych projektów turystycznych m.in. budowę szlaku rowerowego przebiegającego przez Świętokrzyskie i Lubelskie łączącego pięć województw Polski Wschodniej. W planach jest również rozwój turystyki wod-

nej na Wiśle. Dyrektor Departamentu Promocji i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego przyznał, że tylko wspólne działania mogą przyczynić się do rozwoju turystyki. – Nie wygramy tej batalii, jeśli nie będziemy grali razem – mówił. – Kontynuacja

- Wspólne inicjatywy przyniosą naszym regionom korzyści
- mówił Adam Jarubas

Projektu Piękny Wschód, rozwój Geoparków, trasy rowerowe Polski Wschodniej - tylko wspólne działania w tych obszarach mogą przyczynić się do wspólnego sukcesu.

Priorytetowymi zadaniami realizowanymi w przyszłości

będą wspólne ponadregionalne przedsięwzięcia możliwe do realizacji w latach 2014 – 2020 w ramach krajowych programów operacyjnych, w szczególności dotyczące Polski Wschodniej. W ramach regionalnych programów mają

rozwijać się inteligentne specjalizacje w kluczowych branżach m.in. efektywne wykorzystanie energii odnawialnej, turystyka medyczna oraz branża targowa – kongresowa.

Oba województwa borykają się również z problemami demograficznymi. Współpraca na tym polu przyczynić się ma do odwrócenia niekorzystnej tendencji poprzez rozwój nauki, współpracę ośrodków naukowych, rozwój technologii i innowacji. Jak podkreślił dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego **Grzegorz Orawiec** ciekawym pomysłem może być wspólny projekt „Studium na Wschodzie”, który mogą realizować świętokrzyskie i lubelskie uczelnie.

Efektom wspólnego posiedzenia obu zarządów jest podpisane stanowisko w sprawie rozwoju współpracy między województwem świętokrzyskim a województwem lubelskim.

Karolina Zatorska

Marszałkowie podpisali w Sandomierzu stanowisko o rozwoju współpracy

Stanowisko w sprawie podjęcia prac nad rozwojem współpracy przyjęte w dniu 26 marca 2013 r. w Sandomierzu pomiędzy Województwem Świętokrzyskim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego a Województwem Lubelskim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Lubelskiego.

„Strony Stanowiska oświadczają, iż w celu pełnego wykorzystania wewnętrznego potencjału obu regionów i tym samym zwiększenia dynamiki ich rozwoju oraz wzmocnienia pozycji konkurencyjnej w Polsce i Unii Europejskiej wskazane jest podjęcie współpracy międzyregionalnej wykorzystującej silne wielokierunkowe powiązania funkcjonalne istniejące między województwem świętokrzyskim i województwem lubelskim.

W związku z tym, mając na uwadze potrzebę: sprostania wyzwaniom Polityki Spójności Unii Europejskiej po 2013 roku i realizacji zintegrowanego podejścia do rozwoju regionalnego, wykorzystania istniejących związków społeczno-gospodarczych obu województw, wykorzystania i wzmocnienia potencjałów rozwojowych wynikających z położenia funkcjonalno – przestrzennego województw Strony Stanowiska deklarują zawiązanie szerszej współpracy w ramach niżej wskazanych obszarów tematycznych oraz wspólne uczestnictwo w inicjatywach, projektach i programach zgodnych z kierunkami rozwoju obu regionów. (...) Ustalają, że priorytetowymi obszarami współpracy będą w szczególności:

- Tworzenie i działalność Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych oraz prowadzenie przez nie badań, m.in. na rzecz zwiększenia bezpośrednich inwestycji zagranicznych w obu regionach, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz możliwości rozwoju tego sektora przy wsparciu obu samorządów, propagowania rolnictwa ekologicznego i żywności ekologicznej, rozwoju obszarów uzdrowiskowych.

- Prowadzenie polityki regionalnej w ramach programów operacyjnych przyszłej perspektywy finansowej 2014-2020.

- Wypracowanie wspólnych ponadregionalnych przedsięwzięć, możliwych do realizacji w latach 2014-2020 w ramach krajowych programów operacyjnych, w tym Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2014-2020 (m.in. aktywizacja gospodarcza terenów wokół Linii Hutniczej Szerokotorowej, współpraca środowisk naukowych i gospodarczych obydwu województw, wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami akademickimi i przedsiębiorcami, pogłębianie wiedzy z zakresu własności intelektualnej, działalności innowacyjnej oraz komercjalizacji jej efektów, inicjatywy zachęcające młodzież do studiowania na uczelniach świętokrzyskich i lubelskich, współpraca w realizacji programów ochrony przed powodzią obszarów położonych w Dolinie Wisły.”

KALEJDOSKOP

O perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020, aktualizacji strategii rozwoju województwa oraz przyszłym wsparciu dla przedsiębiorczości w regionie, rozmawiał ze świętokrzyskimi pracodawcami marszałek województwa Adam Jarubas. Spotkanie odbyło się w siedzibie Kieleckiego Parku Technologicznego, a zorganizował je Świętokrzyski Związek Pracodawców Prywatnych Lewiatan.

5 kwietnia z wizytą w Kielcach przebywał minister rolnictwa Stanisław Kalemba. W Wojewódzkim Domu Kultury spotkał się z przedstawicielami samorządu województwa oraz parlamentarzystami ziemi świętokrzyskiej. Tematami wiodącymi były sytuacja społeczno-gospodarcza oraz strategia rozwoju województwa

Ponad 100 przedsiębiorców uczestniczyło 5 kwietnia w spotkaniu informacyjnym zorganizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego - Biuro Innowacji oraz Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. W Kielcach gościli prezes Agencji Bożena Lublińska-Kasprzak, wiceprezes Marek Naszczepanik. Władze samorządu naszego regionu reprezentowali członkowie Zarządu Województwa - Jan Maćkowiak oraz Kazimierz Kotowski.

Pięć samochodów marki Nissan Micra przekazał 8 kwietnia świętokrzyskiej policji Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego Kielcach. To nie pierwsze pojazdy, które Komenda Wojewódzka Policji otrzymuje poprzez samorząd województwa, po raz pierwszy jednak są to auta WORD-u.

Cel? Stać się czarną plamą

Agenda Cyfrowa dla Europy zakłada, że do 2020 roku wszyscy Europejczycy mają mieć dostęp do szerokopasmowego Internetu. Na budowę tej sieci Polska dostała z Unii Europejskiej ponad 1 mld euro, do wydania w ramach trzech programów operacyjnych: Regionalnego Programu Operacyjnego, Rozwoju Polski Wschodniej i Innowacyjnej Gospodarki. – Żeby sprostać tym wymaganiom naprawdę musimy się mocno zaangażować. Nie możemy sobie pozwolić, żeby pozostać skansenem – przekonuje Arkadiusz Bąk, dyrektor Biura Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

Anna Rdzanek-Kapsa:
- Dysproporcje w dostępie do szerokopasmowego Internetu między poszczególnymi województwami Polski są duże. My znajdujemy się na końcu tego zestawienia.

Arkadiusz Bąk: - Rzeczywiście. 46% miejscowości w regionie nie ma w tej chwili dostępu do łącza o prędkości 6Mb/s, jeśli zaś chodzi o sieć szybką, czyli 30 Mb/s, nie ma jej aż 94% miejscowości. Wyjątkiem są tu Kielce, jako jedyne oferujące konkurencyjny dostęp do takiej sieci. Jeśli na mapie kolorem czarnym oznaczylibyśmy miejsca, gdzie istnieje sieć, do której można się podpiąć i na rynku jest wielu dostawców Internetu, kolorem szarym miejsca, gdzie jest jeden dostawca, a białym – gdzie nie ma ich w ogóle, to okaże się, że świętokrzyskie jest taką szaro-białą plamą. Ogromne zapóźnienia pochodzą jeszcze z czasów budowania pierwszych sieci telekomunikacyjnych. Istnieją sieci operatorów prywatnych, ale jest ich bardzo mało i należą już do poprzedniej generacji. Mamy mniej światłowodów, niż inne województwa

- Ale to ma się wkrótce zmienić.

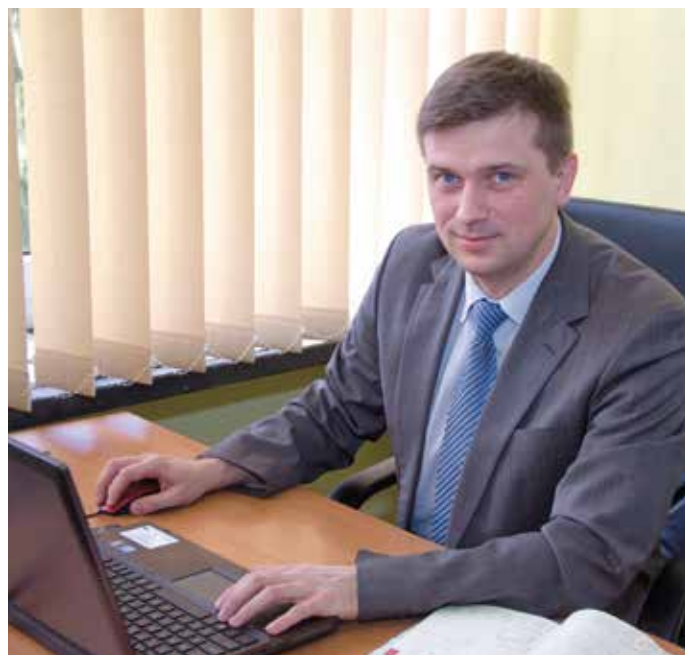
- Już się zmienia. Jesteśmy w trakcie ogromnego projektu telekomunikacyjnego, który realizujemy w ramach dwóch programów operacyjnych: „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej” z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej i „e-świętokrzyskie” z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. To różne programy, mające inne cele i inne sposoby finansowania.

- W ramach pierwszego budujemy infrastrukturę, dzięki drugiemu dostarczamy usługi.

- Tak. Zapewnienie komunikacji to kluczowy etap informatyzacji. Pierwszym krokiem jest szerokopasmowy Internet, czyli infostrada pod komunikację elektroniczną, do której wszyscy będą mogli się wpiąć. Kolejnym budowa sieci dystrybucyjnych i dostępowych. Te ostatnie budować będą przedsiębiorcy telekomunikacyjni i same gminy. To daje nam mniej więcej 1,5 tysiąca kilometrów sieci, 8 węzłów szkieletowych i 135 punktów styku z operatorami sieci dostępowych, 143 zainstalowane węzły plus około 700 studni telekomunikacyjnych, które też będą miejscami, gdzie będzie się można wpiąć do tej sieci. Węzły będą znajdować się w miejscach publicznych. Przygotowujemy sieć o przepustowości 30 Mb/s, budujemy 4 rury kanalizacji teletechnicznej, z których trzy przewidujemy pod wykorzystanie dla przedsiębiorców i inwestorów.

- Po co reszta?

- Tego typu infrastrukturę buduje się na lata i to jest rzecz absolutnie najważniejsza dla zrozumienia tego przedsięwzięcia. Nie robimy czegoś na wczoraj tylko na jutro. Dla naszych dzieci i ich dzieci. Czy dziś możemy określić granicę dynamicznego rozwoju usług w Internecie? Czy pojawiają się w rzeczywistości rozwiązania, które oglądając można w planach firm sektora ICT – nawigacja w okularach, radio internetowe w kolczykach i tym podobne. Wręcz możemy zakładać, że tak będzie. Jeśli takie usługi zostaną „puszczo-

Arkadiusz Bąk, dyrektor Biura Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach

ne” kablem, to nie wystarczy przepustowość 20 Mb/s, ale może 100 Mb/s tak, jak to jest teraz w Australii. W Korei są to już „gigowe” sieci.

- Założmy więc, że pasmo nie jest już dla nas ograniczaniem. Z jakich usług będzie mogli korzystać?

- Na przykład z interaktywnej telewizji wysokiej rozdzielczości, VoD i innych usług na żądanie, które z całą pewnością przeniosą się do Internetu, telefonii internetowej, monitoringu opartego o kamery IP, czy usług live traffic. Im większe pasmo, tym więcej pomysłów na nowe usługi.

- Konkretnie usługi dla gmin i powiatów województwa dostarczane są w ramach drugiego z projektów informatycznych „e-świętokrzyskie”.

- W ramach tego projektu realizujemy dwa duże zadania: budujemy system informacji przestrzennej (GIS) i rozbudowujemy infrastrukturę informatyczną jednostek samorządu terytorialnego. Geoportal służy przede wszystkim przedsiębiorcom i inwestorom, ale wielu informacji może dostarczyć również turystom, którzy po nalożeniu na mapę odpowiedniej siatki, sprawdzą na przykład godziny otwarcia muzeów. Rozbudowując infrastrukturę informatyczną, w ciągu 1,5 roku dostarczymy gminom i powiatom komputery, serwery i oprogramowanie do elektronicznego obiegu dokumentów, a także bardzo ważne systemy dziedziczne - księgo-we, czy kadrowe. Ich ujednolicenie ułatwi załatwianie spraw w różnych urzędach. Gminy otrzymają też szafy pancerne do przechowywania danych i szafy serwerowe, łącznie to 1650

środków trwałych, w tym 110 komputerów.

- Jak zaawansowane są prace przy budowie sieci szerokopasmowego Internetu?

- Sieć w tej chwili jest projektowana, przygotowywane są decyzje lokalizacyjne. Województwo podzieliłoby na cztery obszary inwestycyjne: Kielce – Włoszczowa, Skarżysko-Kamienna – Ostrowiec Świętokrzyski, Sandomierz – Staszów i Jędrzejów - Kazimierza Wielka. Pierwszy z nich będzie

ukończony jeszcze w tym roku. Do końca 2014 roku szkielety będą gotowe wszędzie. Całą sieć mamy zbudować do lipca 2015 roku. Jednocześnie gminy projektują swoje sieci dostępowe. Operatorzy, którzy mają już sieci pytają, gdzie mogą się wpinać. Widać, że to zapotrzebowanie jest bardzo duże.

- Województwo świętokrzyskie jest liderem tego projektu.

- W tym sektorze - wysoce konkurencyjnym - rzeczywiście

jesteśmy pierwsi. Jako pierwszym udało nam się uzyskać notyfikację dużego projektu, rozstrzygnęliśmy przetargi i podpisaliśmy umowy, uzyskaliśmy akceptację Urzędu Zamówień Publicznych i zaczęliśmy tę sieć faktycznie budować. Warto podkreślić, że budowa sieci szerokopasmowego Internetu w Polsce Wschodniej to jeden z pięciu największych projektów teleinformatycznych na świecie.

- Jaki wpływ na województwo będzie miała jego realizacja?

- Ogromny! Jest to podstawa dalszego rozwoju regionu. Na budowę sieci otrzymaliśmy 95% unijnego dofinansowania, a właścicielem zostajemy my. Mamy obowiązek utrzymywać sieć przez 7 lat, a będzie to majątek warty kilkaset milionów złotych. To duży kapitał dla województwa. Istnienie sieci oznacza wzrost konkurencji i niższe ceny. Tylko ten, kto nie będzie chciał mieć Internetu, nie będzie go miał, ale jedynie przez brak chęci, a nie możliwości, tak jak to jest w tej chwili.

Anna Rdzanek - Kapsa

„Fiskowanie” pod kolejne fundusze unijne

Okolo 100 samorządów przekazało już karty informacyjne na temat projektów planowanych do realizacji w ramach programów unijnych na lata 2014 – 2020. - Pierwszym samorządem, który zgłosił swoje propozycje było Skarżysko – Kościelne – informuje członek Zarządu Województwa Kazimierz Kotowski. - Propozycje projektów mają charakter informacyjny i posłużą nam jako materiał pomocniczy przy opracowaniu RPOWŚ 2014-2020. Uzyskanie informacji na temat projektów planowanych do realizacji w kolejnej perspektywie finansowej UE pozwoli Samorządowi Województwa dobrze przygotować się do wydatkowania funduszy unijnych w latach 2014-2020.

W Departamencie Polityki Regionalnej opracowane zostały specjalne karty informacyjne (tzw. fiski) na temat projektów planowanych do współfinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020, odrębne dla przedsięwzięć finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju

Regionalnego oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego (w tym przypadku chodzi o tzw. miękkie projekty, finansowane w ramach programu Kapitał Ludzki). Formularz karty zawiera min. części dotyczące planowanego zakresu rzeczowego, finansowego oraz stanu przygotowania do danego przedsięwzięcia.

- Podobną procedurę "fiskowania" wprowadziliśmy przygotowując się do realizacji obecnego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego, na lata 2007 – 2013. Rozwiązanie okazało się bardzo skuteczne. Pozwoliło ocenić zakres potrzeb inwestycyjnych potencjalnych beneficjentów programu

- podkreśla marszałek województwa **Adam Jarubas**.

Jak informuje Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa bezpośrednio nadzorujący wydatkowanie funduszy unijnych, prośba o wypełnienie kart informacyjnych w pierwszej kolejności została skierowana do 115 jednostek samorządu terytorialnego (gmin i powiatów) z terenu województwa.

Prośba o wypełnienie kart informacyjnych została skierowana również do uczelni wyższych, szpitali, jednostek własnych Urzędu Marszałkowskiego oraz instytucji otoczenia biznesu. Podobna ankieta, tym razem skierowana do przedsiębiorców, pojawi się także na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego.

(sin)

Nie stoimy na przegranej pozycji

- Podstawowym problemem naszego rolnictwa jest rozdrobnienie gospodarstw. Wprawdzie nieźle rozwinięta produkcja sadowniczo-warzywnicza mniej odczuwa ten problem, to np. w produkcji zbóż ma ogromny wpływ na ekonomikę produkcji – mówi Sławomir Neugebauer, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego.

- Polscy gospodarze narzekają, że sytuacja w rolnictwie pogarsza się. Powodem są m.in. rosnące koszty produkcji, które nie są adekwatne do oferowanych cen w skupach. Jak przedstawia się kondycja świętokrzyskich gospodarstw?

- Sytuacja świętokrzyskiego rolnictwa jest w dużej mierze podobna do innych regionów kraju. Jednym z najważniejszych czynników wpływających na koszty produkcji rolniczej są ceny nawozów mineralnych, a te wciąż drożeją, do tego dochodzą również rosnące ceny pasz, energii elektrycznej, maszyn i narzędzi rolniczych oraz ceny nośników energii, w szczególności paliw płynnych. Dochód rolników zależy od wielkości gospodarstwa i struktury produkcji. Na ogół jest tak, że w dużych gospodarstwach wykorzystuje się wielkość skali - koszty jednostkowe są tam mniejsze, u nas jednak gospodarstwa wielkoobszarowe stanowią niewielki odsetek.

Sytuacja materialna świętokrzyskich rolników jest bardzo zróżnicowana. Choć dochody na wsi wciąż rosną, to stale są niższe niż dochody mieszkańców miast. Nie bez znaczenia jest fakt, że coraz większy udział w dochodach gospodarstw rolnych mają dopłaty bezpośrednie. W 2004 r. ich udział stanowił średnio 13 procent, podczas gdy w latach 2008 - 2010 wskaźnik ten przekroczył nawet 70 procent.

- Na które problemy świętokrzyskiego rolnictwa należy zwrócić uwagę przede wszystkim?

- Podstawowym problemem naszego rolnictwa jest rozdrobnienie gospodarstw. Wprawdzie nieźle rozwinięta produkcja sa-

downicz-warzywnicza mniej odczuwa ten problem to w produkcji zbóż ma to ogromny wpływ na ekonomikę produkcji. Istniejący na terenie województwa potencjał skupowy konsumpcyjnych roślin zbożowych nie jest wykorzystany, bo brak jest takiej ilości jednorodnego surowca spełniającego wymogi i parametry dla tej grupy zbóż. Produkcja zbóż jest w 100% stechnologizowana i im bardziej wydajne maszyny stosujemy, a te można stosować na dużych arealach, tym ponosimy mniejsze koszty jednostkowe. To jest problem obiektywny. Niestety, nie posiadamy ani jednej grupy producentów zbóż.

Podstawowa masa zboża zbywana jest na cele paszowe. Gdyby udało się zabezpieczyć surowiec zbóż konsumpcyjnych dla istniejących zakładów zbożowych to cała nadwyżka zbóż zostałaby zagospodarowana.

Nie zmienia to jednak problemu opłacalności. To ogromne nożyce cen są przyczyną problemu tego kierunku produkcji. Rosnący trend produkcyjny na zboża zarówno pod względem obszarowym jak i wydajności w UE, przy rosnącej konkurencji zbóż z Ukrainy zagraża naszej produkcji, a także innym kierunkom produkcji opartym na produkcji zbóż.

- Czy rozdrobnienie świętokrzyskich gospodarstw musi być wyłącznie wadą?

- Absolutnie nie stoimy na przegranej pozycji. Doskonałym przykładem są świętokrzyskie grupy producenckie. W naszym województwie działa z dużym powodzeniem 12 grup producentów rolnych i aż 17 grup producentów owoców i warzyw, z których 5 to tzw. organizacje uznane. Zdecydowana więk-

szość z nich świetnie daje sobie radę w warunkach rynkowych. Dzięki organizowaniu się rolników powstają nowoczesne bazy skupowe i przechowalnicze, wyposażone w wysokiej jakości środki transportu oraz odpowiednie pomieszczenia. Wzrasta rentowność i efektywność ekonomiczno-organizacyjna gospodarstw zorganizowanych w grupach, a przy tym negocjowanie z odbiorcami wyższych cen staje się łatwiejsze. Utarte powiedzenie, że „duży może więcej” w tym przypadku sprawdza się.

Województwo świętokrzyskie i rejon sandomierski w szczególności jest potężnym producentem owoców i warzyw świeżych dla przetwórstwa i do bezpośredniej konsumpcji. Pod względem potencjału produkcji owoców, okolice Sandomierza są porównywalne tylko z rejonem Grójca – za to Sandomierszczyzna góruje przede wszystkim różnorodnością i walorami smakowymi produkowanych owoców. 11 spośród 17 wspomnianych grup producentów owoców i warzyw funkcjonuje właśnie na terenie Sandomierszczyzny. Pod względem ilości grup owocowych i wykorzystania środków unijnych (99 276 254,14 zł) zajmujemy wysokie 5 miejsce w kraju.

Rozdrobnienie świętokrzyskich gospodarstw wymusza konieczność ich modernizacji pod względem technologicznym oraz poszukiwanie alternatywnych źródeł dochodu. Dzięki wspieraniu walorów przyrodniczych Świętokrzyskiego, wciąż rozwija się agroturystyka i turystyka wiejska, a w wielu gospodarstwach wdrażane są ekologiczne metody produkcji rolnej. Obecnie w województwie produkcję metodami ekologicznymi prowadzi

Sławomir Neugebauer, dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego

już 1200 gospodarstw, z czego prawie 700 posiada certyfikat zgodności produkcji z zasadami rolnictwa ekologicznego.

- Czy zatem w pełni wykorzystujemy potencjał rolniczy naszego regionu?

- Wydawać by się mogło, że tak, ale cały czas nie wykorzystujemy potencjału tkwiącego w zachodniej części naszego województwa - wielu użytków zielonych, gdzie w sposób naturalny mogłaby być prowadzona hodowla i chów bydła mięsnego. Bydło mięsne nie jest konkurencyjne w produkcji żywności dla człowieka, w przeciwieństwie do trzody chlewnej, której produkcja zależy od cen zbóż. Przy systematycznym zwiększaniu się jednostkowej kwoty mlecznej, a zatem odchodzeniu części rolników od produkcji mleka, naturalnym wydaje się przestawienie tych gospodarstw w kierunku produkcji wysokiej jakości wołowiny. Odpowiednią stymulacją tej produkcji byłoby wdrożenie programu hodowli bydła mięsnego w naszym regionie z jednoczesną promocją wołowiny na rynku konsumenckim.

**- Dziękuję za rozmowę
Robert Siwiec**

Odbudują wieżę!

W klasztorze na Świętym Krzyżu podpisano umowę z wykonawcą wieży, która zostanie odbudowana na 100-letnią rocznicę jej zburzenia. Będzie ona liczyła ponad 50 metrów wysokości i umiejscowiony zostanie na niej punkt widokowy na całe województwo świętokrzyskie. W uroczystości parafovania dokumentów uczestniczyli marszałek Adam Jarubas, członek Zarządu Województwa Kazimierz Kotowski, Irena Sochacka, dyrektor Departamentu Funduszy Strukturalnych Urzędu Marszałkowskiego, właściciel firmy wykonawczej Krzysztof Furmanek, superior Klasztoru ojciec Zygfryd Wiecha oraz wójt Gminy Bieliny Sławomir Kopacz.

Wieża przy klasztorze na Świętym Krzyżu została zniszczona przez Austriaków w 1914 roku. Konkretny plan jej odbudowy powstał 5 lat temu, wcześniej nie było na to pieniędzy.

W 2008 roku odbudowa wieży była jednym z komponentów projektu pn. „Centrum Tradycji i Turystyki Gór Świętokrzyskich wraz z restauracją zabytków Św. Krzyża - etap II.” W kwietniu 2012 roku podpisano umowę na dofinansowanie projektu ze środków unij-

nych. Jego kwota wyniosła niemal 7,5 mln złotych, czyli 85% kosztów.

Teraz podpisano umowę z wykonawcą - firmą Furmanek Renewal.

- Cieszę się, że możemy dziś finalizować jeden z etapów całego projektu. Restauracja zabytków Świętego Krzyża to bardzo ważna inwestycja, również dla gospodarki i turystyki regionu. Święty Krzyż to duchowa stolica województwa, ale również jedna z największych atrakcji regionu. Odbudowa wieży klasztornej będzie bardzo ważnym

Za czternaście miesięcy wieża będzie już gotowa!

Mimo, że nie zachowała się żadna dokumentacja wieży, to na podstawie rycin i obrazów udało się odtworzyć jej architekturę w projekcie, który przez kolejne miesiące będzie realizowany. Do odbudowy wieży zostaną wykorzystane elementy zachowane po zniszczeniu jej poprzedniczki na początku XX wieku. Łącznie nadbudowane zostanie ponad 30 metrów do istniejącej konstrukcji kościoła. Prace powinny zakończyć się w drugim kwartale przyszłego roku, a po ich finalizacji nastąpi uroczyste otwarcie wieży, wraz z tarasem widokowym, który będzie usytuowany na poziomie drugiego segmentu hełmu wieży. Będzie się z niego rozpościerał widok na całe Góry Świętokrzyskie.

nawiązaniem do tradycji tego miejsca. Dziękuję ojcu superiorowi oraz wójtowi gminy Bieliny za cały wkład w ten projekt - mówił **Adam Jarubas**, marszałek województwa.

- To wyjątkowy moment. Gmina Bieliny, mimo że administracyjnie Święty Krzyż nie należy do jej terenów, od lat jest związana z tym miejscem - zarówno duchowo, jak i turystycznie i gospodarczo, stąd też nasze zaangażowanie. To bardzo ważny projekt, dziękuję

marszałkowi Adamowi Jarubasowi za wsparcie. Mamy nadzieję, że za 14 miesięcy wieża będzie już gotowa. Dziękujemy władzom województwa i Gminy Bieliny za troskę o tak wiele spraw zakonu i tego miejsca - powiedział ojciec **Zygfryd Wiecha**, superior zakonu Oblatów na Świętym Krzyżu. W związku z pracami nie są przewidziane większe utrudnienia dla odwiedzających klasztor.

Mateusz Cieśliński

Zaprojektują trasy rowerowe

Do końca 2015 roku w województwie świętokrzyskim powstanie ponad 190 km ścieżek rowerowych. Inwestycja realizowana będzie w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, jej koszt to prawie 24 miliony złotych. W siedzibie Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich podpisana została umowa z firmą Mott MacDonald Polska, która wykona projekt tras. W spotkaniu uczestniczyli Jan Maćkowiak, członek Zarządu Województwa i Damian Urbanowski, dyrektor ŚZDW.

Projekt „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” współfinansowany przez Unię Europejską zakłada budowę ścieżki rowerowej o długości około 1982 km biegnącej przez pięć województw: świętokrzyskie, podkarpackie, lubelskie, podlaskie i warmińsko-mazurskie. Cały projekt ma kosztować 173 miliony złotych. Ponad 146 milionów przeznaczy na ten cel Unia Europejska.

Świętokrzyski odcinek trasy rowerowej rozpoczynał się będzie w okolicach Sandomierza, wiódł przez Klimontów, Iwaniska, Raków, Kielce, a zakończy w Sielpi. Ze względu na budowę drogi nr 728, ciąg pieszo-rowerowy zostanie przedłużony do Końskich. Będzie przebiegać przez powiaty sandomierski, opatowski, staszowski, kielecki oraz konecki. W wielu

Jan Maćkowiak, Damian Urbanowski i przedstawiciele firmy Mott MacDonald Polska

miejscach wykorzystane zostaną istniejące drogi o małym natężeniu ruchu i chodniki. Powstanie także specjalna infrastruktura: wiaty, parkingi, punkty serwisowe, miejsca

noclegowe. Trasa ma być dokładnie oznakowana.

- „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” to jeden z najważniejszych projektów realizowanych

obecnie w naszym kraju. Turystyka rowerowa cieszy się coraz większą popularnością, a budowa ścieżek z pewnością wpłynie na poprawę atrakcyjności turystycznej naszego regionu. Świętokrzyskie to przecież piękne krajobrazy, obszary nieskażonej przyrody oraz interesujące zabytki, warto je poznać podczas rowerowych wędrowek - podkreślał **Jan Maćkowiak**, członek Zarządu Województwa.

„Opracowanie dokumentacji projektowej służącej realizacji projektu ponadregionalnego trasy rowerowej w Polsce Wschodniej na terenie Województwa Świętokrzyskiego wraz z nadzorem autorskim” przygotuje za prawie 700 tysięcy złotych firma Mott MacDonald Polska Sp. z o.o.

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Przed nową unijną perspektywą finansową

Zapowiadają się spore zmiany w zasadach wydatkowania środków unijnych w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020. Obecnie w szybkim tempie trwają prace nad określeniem głównych kierunków działania w województwie świętokrzyskim. - W nowym okresie programowania większy nacisk będziemy kłaść na lepszą koordynację pomiędzy różnymi programami operacyjnymi, komplementarność proponowanych projektów - mówi Kazimierz Kotowski, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. - Chcemy w ten sposób zapewnić wzrost efektywności korzystania ze środków unijnych.

Koncentracja, konkurencyjność

Znaczna część środków zostanie skierowana na sferę gospodarczą. Przedsiębiorcy będą mogli otrzymać dofinansowanie na zakup innowacyjnych rozwiązań i technologii. Jednocześnie Komisja Europejska zakłada, że w szerszym niż do tej pory zakresie przedsiębiorcy będą mogli skorzystać z preferencyjnych pożyczek, poręczeń czy innych form wsparcia poza dotacjami.

Institucje unijne postulują ponadto, by dochodziło do koncentracji wsparcia w kolejnym okresie finansowania zarówno w określonych dziedzinach tematycznych, jak i terytorialnych. W praktyce oznacza to szczególne wspieranie inwestycji, które będą szczególnie przygotowane, uszyte na miarę, by rozwiązać konkretny problem w danym rejonie, na przykład pomóc strefom uzdrowiskowym na południu województwa, przemysłowi - na północy.

Zasady polityki regionalnej w Polsce mają być tak wyznaczane, by w jak największym stopniu wpisywać się w główne cele interwencji funduszy unijnych na kolejne lata. Chodzi o zwiększanie konkurencyjności gospodarki, poprawę spójności społecznej i gospodarczej.

Środki unijne, zgodnie z nowym podejściem do polityki spójności, mają wspomóc wydobywanie i wzmocnienie tych wewnętrznych potencjałów, które znajdują się w każdym regionie. Priorytetem na kolejne lata jest ochrona środowiska, efektywność energetyczna i wykorzystanie energii odnawialnej.

Plany pod konsultacje i dyskusje

W województwie świętokrzyskim prace nad przyszłym okresem programowania przebiegają wielotorowo i wielokierunkowo.

- Jesteśmy w fazie końcowej procesu aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego - mówi **Kazimierz Kotowski**, członek Zarządu Województwa - To dokument, który ma określić główne kierunki rozwoju województwa do roku 2020. Ma być także podstawą wyznaczenia zakresu wsparcia kolejnego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego, które jest planowane na lata 2014 - 2020.

Strategia podlega obecnie obowiązkowej ocenie oddziaływania na środowisko, wstępnej ocenie zewnętrznej, która dokonywana jest przez ekspertów z dziedziny rozwoju regionalnego. Przedstawienie projektu strategii pod obrady Sejmiku Województwa planowane jest jeszcze w pierwszej połowie tego roku.

W ostatnim czasie prace nad RPO Województwa Świętokrzyskiego nabrały dużego tempa. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, które kieruje przygotowaniem naszego kraju do kolejnej perspektywy finansowej, sukcesywnie przekazuje regionom coraz więcej danych, uzgodnień i rozstrzygnięć.

Chociaż wciąż nie są znane ostateczne kwoty, które przypadną Polsce, a co za tym idzie również regionom, w Urzędzie Marszałkowskim trwają analizy pozwalające na zaplanowanie, w jakich dziedzinach wydatkowane będą środki unijne. Wypracowywany jest materiał, który następnie podlegać będzie konsultacjom i dyskusjom, by określić optymalny jego kształt.

RPO dwufunduszowe

Kazimierz Kotowski podkreśla, że w przyszłej perspektywie finansowej Regionalne Programy Operacyjne będą dwufunduszowe. Oznacza to, że będą obejmowały

interwencję w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Efektom dwufunduszowości ma być między innymi zwiększenie komplementarności działań, które będą podejmowane na terenie poszczególnych regionów oraz związana z tym wyższa ich efektywność. To zasadnicza zmiana w procesie programowania i wdrażania Programów Operacyjnych w przyszłym okresie, bo wymaga pełnego przemodelowania dotychczasowego myślenia o programowaniu rozwoju regionu.

Obecnie Urząd Marszałkowski prowadzi prace nad zidentyfikowaniem obszarów, w których istnieje największe zapotrzebowanie na środki. Dotyczy to zarówno inwestycji w infrastrukturę, jak i w dziedzinie tak zwanych projektów miękkich, które między innymi prowadzą do podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracowników oraz osób nieaktywnych zawodowo, czy przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu różnych środowisk. Urząd zwrócił się do samorządów lokalnych z terenu województwa, jak również do wielu innych instytucji, by przekazali swoje plany rozwojowe w formie tak zwanych kart informacyjnych.

Zestawianie uzyskanego w ten sposób spójnego obrazu potrzeb i wyzwań w regionie z możliwościami, które stwarzają fundusze unijne, pozwoli na możliwie jak najtrafniejsze zaprogramowanie interwencji kolejnego RPO Województwa Świętokrzyskiego.

Szansa na dynamiczny rozwój

Prace nad przyszłą perspektywą finansową przebiegają zarówno na szczeblu regionalnym, jak i centralnym. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zajmuje się między innymi Programem Ope-

Kazimierz Kotowski,
członek Zarządu Województwa

racyjnym dla Polski Wschodniej. Obecnie prowadzi też konsultacje społeczne projektu zaktualizowanej Strategii rozwoju społeczno - gospodarczego Polski Wschodniej do 2020 r., która jest bardzo ważnym dokumentem z punktu widzenia perspektyw rozwoju województwa świętokrzyskiego. Podczas spotkania z marszałkami regionów Polski Wschodniej, które odbyło się 10 kwietnia b.r., Minister Rozwoju Regionalnego Elżbieta Bieńkowska mocno zaakcentowała szanse wynikające z tych dokumentów dla rozwoju poszczególnych regionów.

- Wierzę, że po zakończeniu kolejnej unijnej perspektywy finansowej, dzięki wysiłkowi wielu środowisk w regionie uda się ziścić cel, który stawiamy sobie do osiągnięcia w aktualizowanej obecnie Strategii Rozwoju Województwa - mówi Kazimierz Kotowski. - Świętokrzyskie będzie wówczas regionem dynamicznie się rozwijającym, który stworzy swoim mieszkańcom szanse na dostatnie i aktywne życie, zasobnym zarówno w szeroko rozumiany kapitał, jak i gotowym na wszelkie wyzwania.

(n)

Ruszyła VII edycja Europejskich Nagród Promocji Przedsiębiorczości

Do 6 maja br. do Oddziału Przedsiębiorczości i Nadzoru Właścicielskiego Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego można składać formularze zgłoszeniowe w ramach etapu regionalnego VII edycji Europejskich Nagród Promocji Przedsiębiorczości (ENPP) – konkursu ogłoszonego przez Komisję Europejską, który jest formą uznania i wyróżnienia szczególnie cennych inicjatyw podejmowanych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

Celem tego prestiżowego Konkursu jest wyłonienie i promowanie innowacyjnych przedsięwzięć skutecznie wspierających przedsiębiorstwa i przedsiębiorczość, zaprezentowanie i rozpowszechnienie przykładów najlepszych, nowatorskich rozwiązań w tej dziedzinie, zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat roli przedsiębiorstw dla efektywnego rozwoju społeczno-gospodarczego oraz motywowanie potencjalnych przedsiębiorców do rozpoczęcia własnej działalności.

W 2013 roku, nagrody przyznawane będą za inicjatywy podejmowane na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w sześciu kategoriach:

1. Promowanie ducha przedsiębiorczości – nagroda za przedsięwzięcia promujące przedsiębiorczy sposób myślenia zwłaszcza wśród młodych ludzi i kobiet. (Przykłady: działania i programy promujące przedsiębiorców i działania przedsiębiorcze oraz kulturę kreatywności, innowacyjności i gotowości na ryzyko).

2. Inwestowanie w umiejętności – nagroda za przedsięwzięcia na rzecz doskonalenia umiejętności przedsiębiorczych i menedżerskich. (Przykłady: promowanie konkretnych umiejętności, takich jak umiejętności techniczne niezbędne rzemieślnikom, znajomość języków czy obsługi komputera, oraz programów mentorskich i programów dotyczących mobilności dla przedsiębiorców, a także nauczania przedsię-

biorczości w szkołach i na uczelniach wyższych).

3. Rozwój środowiska biznesowego – nagroda za prowadzenie innowacyjnej polityki w dziedzinie promocji rozpoczęcia i rozwijania działalności, upraszczania procedur ustawodawczych i administracyjnych obowiązujących firmy oraz wdrażania zasady myślenia najpierw na małą skalę, przynoszącej korzyści małym i średnim przedsiębiorstwom. (Przykłady: działania ułatwiające MŚP dostęp do rynku zamówień publicznych, ograniczające biurokrację, sprzyjające rozwojowi nowych firm oraz wspomagające promocję potencjału innowacyjnego technologii informacyjnych i komunikacyjnych oraz e-biznesu).

4. Wspieranie umiędzynarodowienia działalności biznesowej – nagroda przyznawana za prowadzoną politykę i przedsięwzięcia zachęcające firmy – w szczególności małe i średnie przedsiębiorstwa – do pełniejszego wykorzystywania możliwości oferowanych przez rynki wspólnotowe i pozawspólnotowe. (Przykłady: projekty na rzecz nawiązywania, utrzymywania i zacieśniania międzynarodowej współpracy przedsiębiorstw, narzędzia ułatwiające wymianę informacji lub nawiązywanie kontaktów, usługi doradcze lub projekty ułatwiające MŚP ekspansję zagraniczną).

5. Wspieranie rozwoju zielonych rynków i poprawy efek-

tywności gospodarowania zasobami – nagroda za prowadzoną politykę i przedsięwzięcia ułatwiające dostęp małym i średnim przedsiębiorstwom do zielonych rynków oraz przyczyniające się do poprawy efektywności gospodarowania przez nie zasobami na przykład przez doskonalenie umiejętności prowadzenia działalności w sposób przyjazny dla środowiska, kojarzenie podmiotów i pozyskiwanie dostępnych funduszy.

6. Przedsiębiorczość odpowiedzialna i wspierająca włączenie społeczne – nagroda za inicjatywy władz oraz partnerstw publiczno-prywatnych zwiększające świadomość odpowiedzialności społecznej wśród małych i średnich przedsiębiorstw oraz za działania promujące przedsiębiorczość wśród grup znajdujących się w trudnym położeniu,

takich jak bezrobotni, zwłaszcza długookresowo, legalni imigranci, niepełnosprawni czy mniejszości etniczne. (Przykłady: przedsiębiorstwa społeczne lub przedsiębiorstwa typu „non-profit” realizujące potrzeby społeczności).

Do tegorocznej edycji ENPP mogą zostać zgłoszone przedsięwzięcia, które w znaczący sposób przyczyniły się do rozwoju biznesu oraz stymulowały gospodarkę regionu świętokrzyskiego w ciągu ostatnich dwóch lat.

Szczegółowe informacje na temat kolejnych etapów Konkursu, warunki i zasady uczestnictwa, w tym obowiązujący formularz zgłoszeniowy do pobrania, są dostępne na stronie internetowej: www.sejmik.kielce.pl w zakładce: **Konkursy**. Dodatkowych informacji udzielają również pracownicy **Oddziału Przedsiębiorczości i Nadzoru Właścicielskiego Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego**, tel. 41 365 81 83.

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego,
25-516 Kielce, aleja IX Wieków Kielc 3
Biuro Obsługi Interessanta, tel. 41 342 15 30,
e-mail: obsługa.interessantow@sejmik.kielce.pl

Redakcja: Biuro Komunikacji Społecznej, tel. 41 343 90 37
www.sejmik.kielce.pl e-mail: nasz.region@sejmik.kielce.pl

Redaktor Naczelny: Marian Kolas

Redaguje zespół: Małgorzata Niewczas-Sochacka,
Robert Siwiec, Iwona Sinkiewicz, Agata Pęk

Skład i druk: Digital Art Studio www.digitalartstudio.pl

Sejmik wsparł biblioteki i wiślickie zabytki

20 tysięcy złotych otrzyma gmina Wiślica na dofinansowanie działalności Muzeum Regionalnego. Pomoc finansowa trafi także do gmin Piekoszów, Krasocin oraz Morawica na realizację zadań w ramach Wieloletniego Programu Kultura +, Biblioteka +, „Infrastruktura Bibliotek” - zdecydowali radni Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego podczas XXIX sesji. Jednogłośnie został również przyjęty „Program opieki nad zabytkami województwa świętokrzyskiego na lata 2013-2016”.

- Dokument zawiera cele i kierunki działań w zakresie opieki nad zabytkami oraz główne źródła finansowania zadań związanych z ochroną i opieką dziedzictwa kulturowego regionu świętokrzyskiego - mówił **Jacek Kowalczyk**, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego.

Jest to drugi Program opieki nad zabytkami opracowany dla województwa świętokrzyskiego. Poprzedni, przyjęty przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w 2007 roku obowiązywał w latach 2007-2011. Opracowanie Programu stanowi wypełnienie obowiązku wynikającego z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dokument uzyskał pozytywną opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Radni przyjęli również uchwałę w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w 2013 roku w województwie świętokrzyskim przyjęli radni wojewódzcy. W bieżącym roku na terenie naszego województwa planuje się uprawę 230,20 ha konopi włóknistych oraz 161,40 ha maku niskomorficznego.

- Celem uprawy maku przez rolników jest możliwość uzyskania dodatkowych dochodów z produkcji rolnej, co w obecnej, trudnej pod względem ekonomicznym sytuacji wsi jest czynnikiem bardzo ważnym, szczególnie dla mniejszych gospodarstw rolnych - rekomendował radnym przyjęcie uchwały **Piotr Żołądek**, członek Zarządu Województwa. - Dodatkowy dochód zapewni rolnikom możliwość

Prezydium Sejmiku oraz sekretarze obrad XXIX sesji

Radni jednogłośnie przyjęli program opieki nad zabytkami

regulowania na bieżąco zobowiązań płatniczych, jak również nabywania środków do produkcji rolnej - mówił podczas sesji Sejmiku **Piotr Żołądek**.

Sejmik wyraził także zgodę na zmianę w Statucie Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach. Decyzja radnych skutkować będzie utworzeniem Rady Naukowej w Świętokrzyskim Centrum Onkologii.

M.N. /R.S.

Powołanie Rady Naukowej daje realną szansę na pozyskiwanie grantów (ministerialnych, z Narodowego Centrum Nauki, itp.) na badania naukowe mające na celu opracowanie nowych, bardziej skutecznych sposobów leczenia szeregu chorób nowotworowych, opracowanie nowych technik diagnozowania i stratyfikacji chorych cierpiących na schorzenia onkologiczne. Pozwoli również na wprowadzenie do stosowania zupełnie nowych procedur leczniczych. Mając ciało koordynujące, planujące i nadzorujące prace badawcze, a takim będzie Rada Naukowa – Centrum może starać się o uzyskanie tego typu finansowania. Środki te zaś są niebagatelne i wahają się od 500 tys. złotych do nawet 5 mln na pojedyncze badanie.

Grzegorz Świercz rekomendował radnym wprowadzenie zmian w statucie ŚCO, zaś Jacek Kowalczyk wsparcie finansowe zabytków w gminie Wiślica

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna z unijnym dofinansowaniem

Umowy na dofinansowanie inwestycji kanalizacyjnych i wodociągowych, które realizowane będą na terenie gmin wiejskich i miejsko-wiejskich naszego województwa podpisali marszałek Adam Jarubas oraz Piotr Żołądek, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego. Kwota dofinansowania to prawie 15, 5 mln złotych, a ogólna wartość planowanych zadań wyniesie ponad 30 mln złotych. Pomoc pochodzić będzie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”, wdrażanego w imieniu Samorządu Województwa przez Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego w Kielcach.

- Zmiany zachodzące w świętokrzyskich gminach dzięki PROW są już widoczne, poprawia się bowiem jakość życia mieszkańców terenów wiejskich. Wciąż jednak w naszym regionie jest wiele miejscowości borykających się z problemem braku infrastruktury wodno-ściekowej. Szacujemy, że aby ten stan rzeczy zmienić potrzeba 700 mln złotych - podkreślał marszałek **Adam Jarubas** podczas uroczystości w Wojewódzkim Domu Kultury. Poinformował, iż inwestycje realizowane w ramach PROW stanowią uzupełnienie dużych programów, takich jak np. Regionalny Program Operacyjny, który także dofinansowuje projekty związane z budową wodociągów i kanalizacji. - Cieszę się, że podpisujemy umowy na kolejne, jakże ważne projekty. Jestem przekonany, że poprawią

Dofinansowanie otrzymała m.in. gmina Działoszycę

one standard życia mieszkańców - powiedział marszałek.

Dofinansowanie trafi do 14 gmin: Nowego Korczyna, Radkowa, Opatowca, Krasocina, Włoszczowy, Pińczowa, Morawicy, Secemina, Działoszyc, Pacanowa, Kij, Wodzisławia, Obrazowa i Miedzianej Góry. W ramach otrzymanej pomocy wybudowane zostaną tam sieci

wodociągowe oraz sieci kanalizacyjne. Natomiast w miejscowościach, w których nie jest możliwe zastosowanie zbiorowego odprowadzania ścieków, przydomowe oczyszczalnie ścieków. W dwóch przypadkach zakupione zostaną wozy asenizacyjne do wywozu nieczystości ze zbiorników bezodpływowych. Realizacja projek-

tów przyczyni się do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w gminach, poprawy warunków życia mieszkańców obszarów wiejskich oraz ochrony środowiska naturalnego.

Dzięki środkom z PROW, w pięciu miejscowościach gminy Nowy Korczyn (Piasek Wielki, Stróżyska, Sępiechów, Badrzychowice i Ucisków) wybudowanych zostanie 118 przydomowych oczyszczalni. - Wartość projektu wynosi ponad 2,5 miliona złotych, dofinansowanie unijne - ponad 1,5 mln, a wkład własny gminy oraz mieszkańców ponad milion złotych. Inwestycja będzie realizowana w dwóch etapach w 2013 i 2014 roku - poinformował **Paweł Zagaja**, wójt Nowego Korczyna.

Świętokrzyskie jest w krajowej czołówce we wdrażaniu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Profilaktyczna akcja zdrowotna w Urzędzie Marszałkowskim

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia, który w tym roku odbywał się pod hasłem „Zdrowe Bicie Serca”, 8 kwietnia w Urzędzie Marszałkowskim przeprowadzona została akcja profilaktyczno-edukacyjna. Pracownicy świętokrzyskich placówek zdrowia wykonywali badania i udzielali porad dotyczących zdrowego stylu życia. Skorzystaliby z nich również wicemarszałek Grzegorz Świercz i członek Zarządu Województwa Piotr Żołądek.

Akcja miała na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na potrzebę systematycznego uczestnictwa w badaniach profilaktycznych i promowanie prozdrowotnego stylu życia. Wszyscy, którzy odwiedzili Urząd Marszałkowski, mogli wykonać badanie poziomu cukru we krwi, poziomu tlenu w wydechym powietrzu, zmierzyć ciśnienie tętnicze, a także nauczyć

się jak udzielać pierwszej pomocy oraz jak samodzielnie zbadać piersi. W akcji wzięli udział pracownicy Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Kielcach, zespół ratowników Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego, uczniowie Policealnej Szkoły Medycznej w Morawicy, przedstawiciele Świętokrzyskiego

W akcji profilaktycznej wzięło udział ponad 300 osób

Centrum Onkologii i Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego Populacyjne Programy Wczesnego Wykrywania Raka Piersi oraz Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy.

To, jak ważna jest profilaktyka w przypadku chorób nowotworowych podkreślała **Ewelina Stalewska**. – Nowotwór wykryty w początkowym stadium daje duże szanse na wyleczenie. Regularne badania co dwa lata w przypadku raka piersi i co trzy lata w przypadku raka szyjki macicy pozwalają na wczesne wyłapanie niepokojących zmian. Staramy się przy każdej okazji prezentować metody samodzielnego badania, udzielać niezbędnych

informacji. Zauważamy, że świadomość społeczna rośnie, choć nadal nie jest ona tak duża jak byśmy chcieli – mówiła pani Ewelina.

Osoby, które skorzystały z bezpłatnych badań i porad zdrowotnych zgodnie podkreślają, że akcja była dla nich dobrą okazją do sprawdzenia stanu własnego zdrowia. – Choruję na cukrzycę, muszę badać się regularnie i chciałem skontrolować poziom cukru we krwi – mówił pan Grzegorz. – Trzeba wykonywać badania profilaktyczne jak najczęściej. Lepiej zapobiegać chorobom niż później przez długie lata się leczyć.

A. M.

Udzielać pierwszej pomocy doskonale potrafi wicemarszałek Grzegorz Świercz

Longina Pysznik, Departament Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego:

– Nasz departament w ramach swoich możliwości, wspiera wszelkie działania z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia w naszym regionie. Każdego roku organizujemy akcje profilaktyczno-edukacyjne, które są okazją do wykonania bezpłatnych badań i skorzystania z porady lekarskiej. Na pewno będą one przeprowadzane trzy razy w roku, w ramach Światowego Dnia Zdrowia, Światowego Dnia bez Tytoniu i Światowego Dnia Walki z Cukrzycą. Korzysta z nich wiele osób w różnym wieku. Urząd posiada również środki na profilaktyczne programy zdrowotne, realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Są to na przykład programy antynikotynowe, programy w celu przeciwdziałania występowaniu cukrzycy i otyłości czy zajęcia edukacyjne z zakresu HIV/AIDS. W latach 2005-2012 suma dotacji przeznaczonych na te działania wyniosła milion trzysta tysięcy złotych, a w roku 2013 zaplanowano środki rzędu dwustu tysięcy złotych na programy skierowane między innymi do kobiet ciężarnych, matek i dzieci oraz osób wymagających rekonwalescencji po przebytych chorobach nowotworowych. Oprócz tego staramy się służyć pomocą logistyczną i organizacyjną innym jednostkom, które zwracają się do nas o pomoc.

Szkoła w Morawicy zaprasza

Policealna Szkoła Medyczna im. Hanny Chrzanowskiej w Morawicy rozpoczęła rekrutację uczniów na nowy rok szkolny 2013/2014.

Placówka oferuje naukę na kierunkach:

- Technik farmaceutyczny
- Technik masażysta
- Technik elektroradiolog
- Opiekun medyczny
- Technik usług kosmetycznych

Rozmowy kwalifikacyjne na wszystkie kierunki odbędą się 27 sierpnia 2013 r. o godz. 9.00

Szczegółowe informacje oraz dokumenty do pobrania znajdują się na stronie internetowej szkoły:
www.szkolamedyczna.com/web

Na słuchaczy czekają w morawickiej placówce atrakcyjne kierunki nauczania

Jedno pytanie do...

2 czerwca w Parku Etnograficznym w Tokarni już po raz ósmy odbędzie się Świętokrzyski Jarmark Agroturystyczny. Co roku, impreza ta cieszy ogromnym zainteresowaniem nie tylko mieszkańców województwa świętokrzyskiego, gromadząc kilka tysięcy osób. Jakie atrakcje przygotowali organizatorzy Jarmarku – Muzeum Wsi Kieleckiej i Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego?

Sylvia Skuta, Departament Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki UM:

- Jarmark Agroturystyczny to przede wszystkim regionalna kuchnia, twórcy ludowi, koła gospodyń wiejskich i gospodarstwa agroturystyczne. Z pewnością będą kusić zwiedzających pysznymi potrawami, słodkościami oraz nalewkami. Oczywiście głównym punktem programu będzie tzw. giełda agroturystyczna „Swojskie Klimaty - Świętokrzyskie Smaki”, podczas której wystawcy prezentować będą oferty wyroczyny, świadczone przez

siebie usługi, a także walory turystyczne i kulturowe prezentowanych obszarów.

W tym roku gorąco zapraszamy do udziału w konkursie kulinarnym „Świętokrzyskie Święto Pieroga”. Ocenie podlegać będą pierogi z różnym nadzieniem, na słono, na słodko, gotowane, smażone związane geograficznie z regionem świętokrzyskim, wytwarzane na małą skalę, tradycyjnymi metodami, wywodzące się z tradycji i kulturowych w naszym regionie zwyczajów. Podczas Jarmarku oczywiście nie zabraknie występów zespołów folklorystycznych i folkowych. Atrakcyjnie zapowiada się zwłaszcza koncert niezwykle popularnego w ostatnim czasie zespołu

WEEKEND, którego utwór „Ona tańczy dla mnie” stał się prawdziwym przebojem. Nie zabraknie także atrakcji dla najmłodszych,

Sylvia Skuta

którzy 1 czerwca obchodzą swoje święto.

Z myślą o nich przygotowaliśmy wiele konkursów z atrakcyjnymi nagrodami; jedną z nich będzie lot balonem na uwięzi. Nie tylko dzieci będą mogły wziąć udział w rodzinnym agroturystycznym, pograć w mini golfa czy zrobić własną, unikatową biżuterię. Podczas Jarmarku stoiska będą mieć także GeoPark Kielce, Park Rozrywki i Miniatur Sabat Krajno oraz Osada Średniowieczna z Huty Szklanej.

Serdecznie zapraszam 2 czerwca do Parku Etnograficznego w Tokarni!

Marszałek z młodzieżą o przedsiębiorczości

Marszałek Adam Jarubas spotkał się z młodzieżą VI Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Kielcach, która przystąpiła do projektu „Szkoła praktycznej ekonomii – młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo”. Jest to gra edukacyjna polegająca na założeniu w szkole własnej firmy zorganizowanej na wzór spółki jawnej. Jedną z nich jest firma CosmoVoucher, która uzyskała tytuł finalisty Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo PRODUKCIK 2013. W spotkaniu z licealistami uczestniczyli także Paweł Garbuzik i Andrzej Łukasik z Urzędu Marszałkowskiego.

- Bardzo się cieszę, że znaleźliście się w gronie finalistów tak prestiżowego ogólnopolskiego konkursu. Wasz wielki sukces pokazuje, że warto próbować być w czymś dobrym, być specjalistom w jakiejś dziedzinie. Dzięki udziałowi w tym przedsięwzięciu kształtujecie umiejętności przedsiębiorcze, a to wiąże się z sukcesem funkcjonowania firmy na rynku - mówił marszałek województwa **Adam Jarubas**.

W tym roku szkolnym w VI Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego w Kielcach działają dwie firmy „CosmoVoucher” i „SunRise”. Pierwsza z nich uzyskała tytuł finalisty Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo PRODUKCIK 2013. Głównym przedmiotem działalności firmy „CosmoVoucher” jest pośredniczenie w sprzedaży voucherów do kina, kręgielni, na tor gokartowy oraz innych miejsc rozrywki, z których uczniowie korzystają. Firma sprzedaje także pizzę. W skład firmy wchodzi 8 równouprawnionych wspólników oraz 2 pracowników. Jednym z ekspertów oraz konsultantów do spraw prawa i administracji jest marszałek województwa Adam Jarubas.

- Założenie szkolnej firmy do dla nas duże doświadczenie. Dzięki temu uczymy się pracy w zespole, wyznaczamy sobie zadania i obowiązki, pozyskujemy nowych klientów oraz nabieramy doświadczenia w inwestowaniu realnymi pieniędzmi - mówiła **Katarzyna Zarzycka**, finalistka Ogólnopolskiego Konkursu na Najlepsze Młodzieżowe

O sympatyczny klimat dyskusji o ekonomii zadbała maskotka VI LO

Miniprzedsiębiorstwo PRODUKCIK 2013.

- W ramach projektu „Szkoła praktycznej ekonomii – młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo” uczniowie naszej szkoły szukają pomysłu na biznes, oferują produkt lub usługę, przygotowują biznesplan przedsięwzięcia, gromadzą kapitał, prowadzą dokumentację finansowo-księgową, a przede wszystkim podejmują ryzyko biznesowe. Dzięki temu uczniowie uczą się prowadzić księgowość oraz kształtują umiejętności pracy w grupie. Zakładanie działalności gospodarczej uczy ich kreatywności i przedsiębiorczości - mówiła **Teresa Wójcicka**, nauczyciel podstaw przedsiębiorczości w VI Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego w Kielcach.

Spotkanie z młodzieżą było także doskonałą okazją do wymiany doświadczeń zawodowych.

- Zadaniem marszałka jest współkreowanie strategii rozwoju województwa oraz wzmacnianie konkurencyjności naszego regionu. Bardzo ważnym obszarem jest również wzmocnienie kompetencji kapitału społecznego. Ważne jest, aby wspomagać przedsiębiorczość lokalną, uzbrajać tereny pod inwestycje, aby ludzie nie wyjeżdżali z naszego województwa - mówił marszałek Adam Jarubas. Marszałek podkreślał, że w przedsiębiorczości bardzo ważna jest umiejętność

komunikowania się z ludźmi, przekonywania ich do swoich racji, motywowanie, inspirowanie czy zarządzanie zespołem.

Z kolei **Paweł Garbuzik** z Urzędu Marszałkowskiego przedstawił uczniom najbardziej popularne kierunki studiów w Polsce oraz zawody dotknięte niedoborem pracowników. Przekonywał także młodzież do praktyk zawodowych, które udoskonalają umiejętności praktyczne. Natomiast **Andrzej Łukasik** opowiedział o swoich doświadczeniach z prowadzeniem działalności gospodarczej. Przekonywał także do nauki języków obcych, które dają m.in. możliwość współpracowania z zagranicznymi inwestorami.

Agata Pęk

Rozbudowa drogi nr 765 wsparta pieniędzmi z PO RPW

Marszałek Adam Jarubas i Jan Maćkowiak, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego podpisali umowę z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości na dofinansowanie zadania pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 765 na odcinku Staszów – Osiek”. Łączna wartość projektu to ponad 44,8 mln zł. Dofinansowanie uzyskane ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej wynosi ponad 33,9 mln zł – co stanowi 85% łącznej kwoty projektu. Ze strony PARP umowę podpisali wiceprezes Agencji Dariusz Szewczyk oraz Maciej Berliński, dyrektor Zespołu Projektów Infrastrukturalnych. Przedstawiciele Agencji podczas spotkania w Urzędzie Marszałkowskim dotychczasową współpracę z Zarządkiem Województwa Świętokrzyskiego określili jako wzorcową.

Droga wojewódzka nr 765 jest drogą o znaczeniu ponadregionalnym łączącą dwie drogi krajowe tj. 73 i 79. Przebudowywany odcinek drogi wojewódzkiej 765 wraz z projektowaną obwodnicą m. Osiek znajduje się na szlaku komunikacyjnym Chmielnik – Staszów - Osiek. 11 lutego podpisana została umowa z wykonawcą tej inwestycji - realizować ją będzie firma TRAKT.

Dodać należy, że również w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej zrealizowany został I etap rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 765 Chmielnik – Staszów oraz wraz z województwem podkarpackim realizowana jest inwestycja pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 764 i budowa nowej przeprawy mostowej na Wiśle w Polańcu”. Wykonanie tych trzech kluczowych zadań otworzy nowy szlak komunikacyjny ze Śląska w kierunku Rzeszowa, który stanie się najkrótszą drogą łączącą stolice województwa świętokrzyskiego ze stolicą województwa podkarpackiego.

Dariusz Szewczyk, wiceprezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz marszałek Adam Jarubas nie kryli radości po podpisaniu umowy

- Realizacja tego projektu, łącznie z całym ciągiem drogowym łączącym Chmielnik z Kolbuszową w województwie podkarpackim oraz budowa mostu w Polańcu, czyli realizacja inwestycji o łącznej wartości około 600 milionów złotych, może być traktowana jako wzór do naśladowania – mówił po podpisaniu umowy **Dariusz Szewczyk**, wiceprezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczo-

ści. – To znakomity przykład wyjątkowej sprawności działania. Na początku funkcjonowania Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej były duże wątpliwości, czy regiony poradzą sobie z tak olbrzymim Programem i dużymi, trudnymi inwestycjami. Te obawy okazały się całkowite bezpodstawne. Poprawa warunków komunikacji między województwem świętokrzyskim i podkarpackim

jest całkowicie niezagrożona, bowiem więcej: wszystkie strony tego przedsięwzięcia mogą je odnotować jako niewątpliwą sukces – dodał Dariusz Szewczyk.

- Mamy nadzieję, że Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej i zdobyte przez nas przy jego realizacji doświadczenia będą także owocować w nowej perspektywie finansowej przy realizacji kolejnych projektów – powiedział marszałek **Adam Jarubas**. - Bardzo dziękuję PARP za świetną współpracę, której owocem jest szereg ważnych dla Świętokrzyskiego inwestycji.

Zakończenie prac nad projektem budowlanym, wraz z uzyskaniem decyzji ZRID dla obwodnicy Osieka, zaplanowane jest w połowie grudnia bieżącego roku.

Przewidywany termin zakończenia robót budowlanych na odcinku drogi wojewódzkiej nr 765 Staszów – Osiek to 30.06.2014 roku, zaś prace budowlane przy obwodnicy Osieka powinny zostać sfinalizowane 31.10.2014 roku.

R. Siwiec

Pokaż jak fundusze unijne zmieniają nasz region. Weź udział w konkursie!

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – Departament Funduszy Strukturalnych organizuje III edycję konkursu dla młodzieży gimnazjalnej, tym razem pod nazwą „Jak Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 - 2013 pomaga Mnie i Moim bliskim”.

Celem konkursu jest popularyzacja integracji europejskiej oraz upowszechnienie wiedzy o korzystnych zmianach zachodzących w świętokrzyskich miastach i gminach dzięki wsparciu z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013, a także rozwijanie wśród młodzieży gimnazjalnej umiejętności poszukiwania informacji i prezentowania swojej wiedzy w tym zakresie.

Prace konkursowe w sposób oryginalny i interesujący mają pokazać jakie zmiany zaszły w województwie świętokrzyskim, w życiu młodych ludzi, ich otoczeniu dzięki RPO WŚ (zakres tematyczny prac ma obejmować projekty i przedsięwzięcia dofinansowane w ramach RPOWŚ realizowane przez jednostki samorządu bądź przedsiębiorców).

Konkurs skierowany jest do młodzieży gimnazjalnej. Zadaniem uczestników będzie opracowanie strony internetowej dotyczącej projektów realizowanych z RPOWŚ w swojej gminie bądź okolicy. Strona musi zawierać przede wszystkim opis projektu oraz uzasadnienie w jaki sposób dany projekt przyczynił się do poprawy warunków życia społeczności lokalnej.

Prace należy nadsyłać do **28 czerwca 2013 r.** na adres: **Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach Departament Funduszy Strukturalnych ul. Sienkiewicza 63, 25-002 Kielce** z dopiskiem: **Konkurs „Jak Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007 - 2013 pomaga Mnie i Moim bliskim”** lub dostarczyć osobiście do Departamentu Funduszy Strukturalnych, **ul. Sienkiewicza 63, Kielce, 2 piętro, Sekretariat - pokój 212.**

Wyniki Konkursu zostaną opublikowane na stronie: www.rpo-swietokrzyskie.pl do 30 września 2013 r. Zwycięzcy otrzymają nagrody rzeczowe w postaci edukacyjnych zestawów multimedialnych składających się z tablicy multimedialnej, rzutnika oraz głośników.

Przydomowe oczyszczalnie ścieków

O ile zwodociągowanie naszego województwa sięga blisko 90%, to dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej posiada tylko 55% mieszkańców. Szansą na uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenach o rozproszonej zabudowie jest „Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego”, w ramach którego w 43 gminach zainstalowano ponad 3 tysiące urządzeń, a kolejnych 13 gmin zgłosiło się do projektu aktualizacji Programu.

- Przyczyną tak niskiego poziomu skanalizowania województwa są trudności w budowie zbiorczej sieci sanitarnej na terenach słabiej zurbanizowanych, gdzie przy bardzo rozdrobnionej zabudowie jej prowadzenie jest mocno utrudnione i wiąże się z dużymi kosztami. Nie bez znaczenia jest również to, że możliwości dofinansowania takiej inwestycji ze środków unijnych mają tylko duże projekty z wielkich miast i aglomeracji – mówi **Magdalena Pokora**, kierownik Oddziału Kształtowania Środowiska Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim. – Dlatego w 2007 roku opracowano „Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego”, jako dokument strategiczny, który pozwala na sięgnięcie po środki zewnętrzne. Gotowy jest już projekt jego aktualizacji na lata 2014-2020, gdyż wśród 102 gmin w województwie, nadal aż 11 w ogóle nie posiada kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków komunalnych – wyjaśnia.

Gminy, które zdecydują się na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w ramach Programu mogą skorzystać z różnych form dofinansowania – dotacji i pożyczek. – Koszty zależą od wielu czynników, typu oczyszczalni, w jakim terenie będzie realizowana inwestycja, czy będą to pojedyncze czy zbiorcze urządzenia. Duże znaczenie ma także ilość oczyszczalni w danej gminie. Może to być koszt rzędu kilkunastu do dwudziestu tysięcy złotych za jedno urządzenie – wyjaśnia pani Magdalena. Dlatego w no-

wym okresie realizacji, tak jak w latach ubiegłych, dostępne będą środki, dzięki którym gminom łatwiej będzie przeprowadzić inwestycję.

Planowana wielkość nakładów na realizację przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2013-2020 wynosi 354 miliony złotych, z czego na lata 2013-2016 – 222 miliony. Program sfinansowany zostanie przede wszystkim z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, wkładu własnego mieszkańców oraz funduszy pomocowych.

- Dostępny jest już nowy program wsparcia w postaci pożyczek i dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, realizowany od 2011 do 2015 roku. Beneficjentami mogą być gminy, pod warunkiem, że ich zbiorczy wniosek dotyczy minimum 50 urządzeń z odpowiednimi atestami wg norm europejskich. Maksymalna wysokość dofinansowania wynosi 90%, przy czym 45% stanowi dotacja, a 45% pożyczka, której oprocentowanie to 3,5% rocznie i może być udzielona na okres nie dłuższy

niż 15 lat. W dalszym ciągu gminy będą mogły skorzystać również z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Fundusz udziela pomocy w formie pożyczek częściowo umarzalnych. Ich oprocentowanie waha się w przedziale od 3% do 4%. Na realizację Programu WFOŚiGW w Kielcach planuje przeznaczyć minimum 100 tysięcy złotych rocznie – wyjaśnia Magdalena Pokora.

Dofinansowanie do inwestycji możliwe będzie też nadal z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Do 2011 roku był to jedyny fundusz, który udzielał bezzwrotnej dotacji. W latach 2008-2012 na terenie naszego województwa pozyskano z niego ponad 17 milionów złotych, a dotacja sięgała nawet 75%. Niektóre gminy wciąż prowadzą inwestycje przy udziale środków z tego funduszu i będą to robić do 2015 roku. Projekty w ramach PROW-u mogą być realizowane na terenie miejscowości, należącej do gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powy-

*Magdalena Pokora,
kierownik Oddziału Kształtowania
Środowiska Departamentu Rozwoju
Obszarów Wiejskich i Środowiska
w Urzędzie Marszałkowskim*

żej 5 tysięcy mieszkańców, lub gminy miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tysięcy mieszkańców. Maksymalna wysokość pomocy na projekty realizowane w granicach jednej gminy nie może przekroczyć 4 milionów złotych.

Jak wyjaśnia Magdalena Pokora, istnieje możliwość zakupu różnego typu oczyszczalni. – Program kładzie nacisk na instalowanie urządzeń biologicznych, pracujących na bazie osadu czynnego. Pozwalają one na wysoką redukcję zanieczyszczeń zawartych w ściekach, równomierne i stabilne ich oczyszczanie, a także gospodarcze wykorzystanie ścieków oczyszczonych. W Programie zwracamy również szczególną uwagę na kwestię utylizacji osadów – mówi pani Magdalena.

Instalacja przydomowych oczyszczalni to przede wszyst-

W gminie Złota zainstalowano 336 przydomowych oczyszczalni

kim uporządkowanie gospodar-ki wodno-ściekowej, korzyści ekonomiczne i środowiskowe. Jeżeli gmina prowadzi ewidencję szamb i częstotliwości ich opróżniania, wie jakie są plusey takiego rozwiązania dla miesz-kańców. W większości przypad-ków zbiorniki te są opróżniane zbyt rzadko, stąd duża ilość ścieków trafia do środowiska bez oczyszczania.

Korzyści, jakie wynikają z prawidłowej gospodarki wod-no-ściekowej podkreśla również **Włodzimierz Osiecki**, pracow-nik Urzędu Gminy Złota, która bardzo aktywnie zaangażowała się w realizację Programu. – Dec-yzję o budowie przydomowych oczyszczalni ścieków podjęli-smy ze względu na rozproszo-ną zabudowę na terenie naszej gminy, a także brak możliwości spełnienia wymogów, które po-zwoliłyby na przeprowadzenie

zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Inwestycja została przepro-wadzona w dwóch etapach, w wyniku czego zainstalowa-no 336 oczyszczalni o łącznej wartości 3,5 miliona złotych. Skorzystaliśmy z dofinanso-wania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Oczyszczalnie montowane były w dwóch etapach i każdy z nich uzyskał dofinansowanie ponad 60% - mówi Włodzimierz Osiecki. Jak zaznacza, realiza-cja ta w dużym stopniu pozwo-liła uporządkować gospodarkę ściekową w gminie, ale wiele jeszcze zostało do zrobienia. – Najważniejsze, że wśród mies-zkańców wzrasta świadomość konieczności takich rozwiązań. Zamierzamy nadal korzystać z wszelkich form pomocy przy realizacji kolejnych inwestycji – podkreśla.

Anna Matuszewska

Piotr Żołądek,
członek Zarządu Województwa

- Zbyt duża dysproporcja pomiędzy zwo-dociągowaniem miejscowości w naszym województwie, a ich dostępem do sieci ka-nalizacji sanitarnej powoduje, że nadal ko-nieczne są efektywne działania zmierzające do uregulowania gospodarki wodno-ście-kowej. Najkorzystniejszym rozwiązaniem tego problemu jest instalacja urządzeń, które przyniosą korzyści ekonomiczne i środowiskowe mieszkańcom gmin o rozproszonej zabudo-wie, przeważającym w naszym regionie. Aktualizowany obec-nie „Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków dla województwa świętokrzyskiego” jest szansą na skutecz-niejszą realizację inwestycji, poprzez możliwości jej wsparcia w postaci dofinansowania ze środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych. W nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 nadal możliwa będzie dotacja z następnej edycji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, która w poprzednim okresie sięgała nawet 75%. Ważne jest, by urządzenia speł-niały wymogi unijne, gdyż zbliża się okres wypełnienia przez Polskę zobowiązań akcesyjnych w zakresie oczyszczania ścieków komunalnych.

Działania pilotażowe projektu Re-Turn elementem wspierającym rozwój polityki regionalnej

W maju 2011 roku, Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego przystąpił do realizacji projektu pn. Regions benefitting from returning migrants — Re-Turn (Regionalne korzyści płynące z powrotu mi-grantów), w ramach Programu dla Europy Środkowej, Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Najważniejszym celem projektu jest wsparcie w reintegracji zawodowej i społecznej osób powracających z pracy zagranic-nej. Projekt zakłada więc stworzenie warunków zapobiegających „drenażowi mózgów” oraz zachęcających wykwalifikowane kadry do powrotu w rodzinne strony.

W ciągu dwóch lat realizacji projektu, wykonane zostały między innymi serie analiz dotyczących przyczyn i kierunków emigracji, wykształcenia, kompetencji i innowacyjności migrantów oraz spotkania warsztatowe z migrantami, przedsiębiorcami i pracownikami instytucji rynku pracy. Obecnie przyszedł czas na wdrożenie i przetestowanie działań pilotażowych.

Najważniejszym z zaprojektowanych działań jest funkcjonowanie Punktu Pierwszego Kontakt. Jego celem jest zapewnienie kontaktu telefonicznego, elektronicznego i osobistego z migrantami oraz gromadzenie i rozpowszechnianie wszelkich informacji dotyczących wspierania migracji. Ważną rolą Punktu jest pomoc w nawiązywaniu kontaktów z instytucjami rynku pracy oraz wskazywanie kierunku w poszukiwaniu szko-leń, kursów dokształcających, warsztatów, targów pracy i innych działań wspomagających reintegrację zawodową. Punkt ma swoją siedzibę w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach, przy ulicy H. Sienkiewicza 63.

W celu zagwarantowania sprawnej obsługi migrantów zainteresowanych otrzymaniem kompleksowej informacji, w sierpniu 2012 roku uruchomiona została bezpłatna infolinia krajowa funkcjonująca w dni robocze w godzinach 7.30—15.30 pod numerem 800 888 998.

Dla osób dzwoniących spoza granic Polski, dostępna jest płatna „Zielona Linia” (+ 48 22 19524), czynna w dni powszednie, w go-dzinach: 8.00—18.00. Infolinia ta obsługiwana jest przez pracowników Ochotniczych Hufców Pracy. Na potrzeby projektu uruchomiona została także regionalna strona internetowa: www.e-swietokrzyskie.pl/re-turn, na której zamieszczane są bieżące informacje, ankiety, kontakty oraz kalendarium działań.

Dodatkowe wsparcie zapewnia elektroniczny panel informacyjny — urządzenie zainstalowane przy Biurze Obsługi Interesantów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, przy Al. IX Wieków Kielc 3. Prosty w obsłudze panel zawiera wszelkie informacje o projek-cie, kontakt do pracowników, zapewnia także możliwość wejścia na regionalną i międzynarodową stronę internetową projektu.

Zamierzeniem jest, aby panel stał się platformą komunikacyjną pomiędzy pracodawcami a pracownikami, zapewniającą bazę ofert pracy, oferty pracowników i forum wymiany informacji.

Więcej informacji można uzyskać w biurze projektu: Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Wojewódz-twa Świętokrzyskiego, Kielce ul. Sienkiewicza 63, pok. 402, 405, IV piętro; tel. 41 365 81 78; 41 365 81 84; fax 41 365 81 91; e-mail: re-turn@sejmik.kielce.pl oraz na międzynarodowej stronie internetowej projektu: www.re-migrants.eu

Mariusz Kowalski, Departament Polityki Regionalnej UMWS

Dzięki RPO Centrum Kultury jest wizytówką Jędrzejowa

Nowoczesna sala koncertowa z zapleczem i kawiarnią, sale ćwiczeń, amfiteatr na 400 miejsc z zadaszeniem – nowoczesnym Centrum Kultury mogą pochwalić się mieszkańcy Jędrzejowa. Obiekt został przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, przeszedł również gruntowną termomodernizację. Powstał okazały parking z prawie setką miejsc, co jest dodatkowym plusem i zachętą do częstego odwiedzania placówki. Gruntowny remont placówki był możliwy dzięki unijnym środkom. Władzom samorządowym Jędrzejowa udało się je pozyskać z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego. - Odnowione Centrum Kultury jest wizytówką i dumą Jędrzejowa – podkreśla Józef Straszak, dyrektor Centrum.

O konieczności przeprowadzenia gruntownego remontu domu kultury mówiło się w Jędrzejowie od wielu lat. Metalowe okna, wyginający się i nieszczelny dach to tylko niektóre z wielu bolączek, które należało jak najszybciej wyeliminować. Mając na uwadze pogarszający się stan budynku władze gminy postanowiły aplikować o przyznanie dofinansowania ze środków RPO WŚ na lata 2007-2013 na realizację projektu „Modernizacja Domu Kultury w Jędrzejowie do pełnienia funkcji nowoczesnego Centrum Kultury”.

W lipcu 2010 r. inwestycja została zakończona. Kosztowała prawie 10 mln złotych, dofinansowanie z RPO wyniosło ponad 5,5 mln zł.

W ramach projektu wyburzono tarasy, rozbudowano kawiarnię, dobudowano amfiteatr z zadaszeniem i łącznikiem, wykonano termomodernizację budynku, stworzono salę taneczną z zapleczem w przyziemiu, przebudowano salę kinową, powstał także parking na blisko 100 miejsc. Do budynku bez przeszkód dostaną się osoby niepełnosprawne, zamontowana została bowiem pochylnia, podnośnik windy i specjalne sanitariaty. Wszystko to sprawiło, że zwiększyła się i uatrakcyjniła oferta Centrum Kultury, między innymi reaktywowana została działalność kina, prężnie działają pracownie: muzyczna, plastyczna, teatralna oraz internetowa. Dzięki powstałemu amfiteatrowi coraz więcej imprez może odbywać się w plenerze.

- Cieszę się, że odnowione Centrum Kultury stało się wizytówką Jędrzejowa. Cały czas staramy się iść z duchem czasu. W najbliższym czasie chcemy doposażyć naszą placówkę w nowoczesny sprzęt muzyczny, oświetlenie oraz projektor cyfrowy do sali kinowej - mówi **Józef Straszak**, dyrektor Centrum Kultury w Jędrzejowie. W jędrzejowskim Centrum dzieci i młodzież mogą korzystać z zajęć nauki gry na instrumentach oraz rozwijać swoje talenty muzyczne. Od 30 lat działa tam zespół taneczny PARADA, odnoszący sukcesy na różnego rodzaju festiwalach, przeglądach oraz konkursach. Założycielem i choreografem zespołu jest Danuta Ziolkowska.

- Pamiętam starą placówkę, kiedy jako mała dziewczynka uczęszczałam na zajęcia taneczne zespołu PARADA. Warunki, jakie tam panowały były okropne. Teraz możemy cieszyć się, że tańczymy w nowej sali baletowej, prowadzenie zajęć w takim wnętrzu jest naprawdę przyjemnością. Mamy

również swoje nowe garderoby i szatnie – mówi **Emilia Simlat**, młodszy instruktor tańca.

W placówce odbywają się także warsztaty z zakresu teatru, kultury i żywego słowa. Od kilku lat działa formacja teatralna „Strych Dziadka Hieronima” pod przewodnictwem animatora kultury Ireneusza

Ślusarczyka, która przygotowuje programy poetycko-muzyczne, wieczory kabaretowe oraz spektakle poetyckie.

- Na piętrze Centrum powstało kilka sal z dźwiękochłonnymi ścianami, w których odbywają się lekcje gry na instrumentach oraz zajęcia teatralne. Dzięki temu zajęcia mogą być prowadzone w tym samym czasie. Naprawdę mamy bardzo duży komfort pracy – podkreśla **Ireneusz Ślusarczyk**.

Centrum Kultury w Jędrzejowie może pochwalić się także kinem, w którym systematycznie wyświetlane są najnowsze produkcje kina polskiego i zagranicznego. Obiekt tętni życiem, organizowane są tam imprezy kulturalne, wystawy plastyczne i fotograficzne, koncerty, konkursy i przeglądy. To jedyna tego typu placówka w powiecie jędrzejowskim.

Anna Michalska

Jesteś kreatywny? Interesujesz się ekonomią? Weź udział w konkursie!

Uczniów świętokrzyskich gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych zapraszamy do udziału w konkursie pn. „Pomysł na biznes”. W rywalizacji młodych „rekinów biznesu” mogą wziąć udział uczniowie szkół z terenu województwa świętokrzyskiego, ale też funkcjonujące przy szkołach koła ekonomiczne i szkolne kluby przedsiębiorczości. Celem konkursu jest kształtowanie i popularyzowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodych ludzi, promowanie nowatorskich rozwiązań ekonomicznych i innowacyjnych pomysłów biznesowych, wskazanie korzyści płynących z prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Na zgłoszenia czekamy do 20 maja br. Szczegóły na stronie: www.sejmik.kielce.pl

Nowoczesny sprzęt dla szpitala

Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach, a dokładniej I Kliniczny Oddział Kardiologii i Pracowni Elektrofizjologii wzbogaci się o nowy, specjalistyczny sprzęt. Na jego zakup, szpital pozyskał fundusze z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego, w ramach Działania 2.1 „Rozwój innowacji oraz wspieranie działalności dydaktycznej i badawczej szkół wyższych oraz placówek sektora „badania i rozwój”.

Aparaty: echokardiograficzny i angiograficzny wraz ze stołem zabiegowym, system do długotrwałego pomiaru ciśnienia tętniczego metodą oscylometryczną, aparaty EKG 12, pompa irygacyjna do elektrod chłodzonych, a także wielofunkcyjny system do badań elektrofizjologicznych i system do ekonomicznej archiwizacji danych PACS kosztować będą w sumie 3,365 miliona złotych.

– Ten nowoczesny sprzęt posłuży pacjentom regionu święto-

krzyskiego, u których wykonywane będą wysoce specjalistyczne procedury elektrofizjologiczne, wszczepienia stymulatorów resynchronizujących i przeprowadzane zabiegi ablacji – informuje prof. dr hab. n.med. **Beata Wożakowska – Kapłon**, ordynator I Klinicznego Oddziału Kardiologicznego Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kielcach. – w Świętokrzyskim Centrum Kardiologii planujemy również w przyszłości wykonywać zabiegi hybrydowe z udziałem zespo-

tu kardiologów i kardiochirurgów i wspomniana aparatura będzie stanowił kolejny etap przygotowania do takich zabiegów – mówi.

Dzięki nowoczesnej aparaturze, w kieleckiej lecznicy będzie można w ciągu roku wykonać około 300 zabiegów ablacji, około 2000 angiografii tętnic wieńcowych, około 1000 zabiegów angioplastyki i wszczepić około 900 stymulatorów. Posłuży też ona młodym lekarzom i studentom, bowiem oddział kardiologiczny prowadzi bogatą działalność naukową i dydaktyczną.

– Współpracujemy z Uniwersyteciem Jana Kochanowskiego w Kielcach w zakresie badań naukowych, szkolenia lekarzy i studentów. Powstające tu rozprawy doktorskie i prace naukowo-badawcze, dotyczące m. in. migotania przedsionków czy nadciśnienia tętniczego, przyczyniają się do podnoszenia poziomu usług leczniczych świadczonych pacjentom – mówi prof. Beata Wożakowska – Kapłon.

Beata Wożakowska – Kapłon

I Kliniczny Oddział Kardiologiczny Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Kielcach prowadzi terapię choroby wieńcowej, nadciśnienia tętniczego, niewydolności serca oraz zaburzeń rytmu i przewodzenia. Rocznie hospitalizowanych jest tam 2600 pacjentów.

Anna Rdzanek-Kapsa

40 mln euro na budowę sieci dostępowych w Polsce Wschodniej

Dobra wiadomość dla samorządów i przedsiębiorców komunikacyjnych. W maju zostanie uruchomionych dodatkowych 40 mln euro na budowę sieci dostępowych w Polsce Wschodniej. Projekt potrwa dwa miesiące, a realizować go będzie Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

To już kolejne źródło dofinansowania budowy tych sieci, obok Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka czy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Sieci dostępne są tymi, które dostarczają usługi odbiorcom końcowym, czyli np. mieszkańcom. Wymogiem, dla przedsiębiorców chcących skorzystać z dofinansowania, jest obowiązek podłączenia do sieci szerokopasmowej wybudowanej w ramach projektu

Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej, jeśli w danej miejscowości planowany jest węzeł dystrybucyjny tej sieci. Takich węzłów w naszym województwie będzie 135.

– Sieć w tej chwili jest projektowana, wydawane są decyzje lokalizacyjne. Województwo podzieliłiśmy na cztery obszary inwestycyjne: Kielce – Włoszczowa, Skarżysko-Kamienna – Ostrowiec Świętokrzyski, Sandomierz – Staszów i Jędrzejów

– Kazimierza Wielka. Pierwszy z nich będzie ukończony jeszcze w tym roku. Do końca 2014 roku szkielety będą gotowe wszędzie. Całą sieć mamy zbudować do lipca 2015 roku – mówi **Arkadiusz Bąk**, dyrektor Biura Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach. Jednocześnie gminy projektują swoje sieci dostępne. Operatorzy, którzy mają już sieci pytają, gdzie mogą się

wpinać. Widać, że to zapotrzebowanie jest bardzo duże.

Podczas konferencji Krajowego Forum Szerokopasmowego w Łodzi Rafał Sukiennik z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego poinformował, że na największe dofinansowanie mogą liczyć mali przedsiębiorcy. Wartość inwestycji musi przekraczać 100 tys. zł, a jej realizacja nie może trwać dłużej, niż 2 lata.

A. R.-K.

W hołdzie powstańcom

W marcu i kwietniu mieszkańcy naszego województwa, pielęgnując pamięć o patriotycznym zrywie sprzed 150. lat, uczcili powstańczy czyn szeregiem uroczystości, wystaw i spotkań.

Z okazji setnej rocznicy wydania „Wiernej rzeki”, utworu, który miał stanowić część cyklu powieści historycznych o XIX-wiecznej Polsce, oraz 150. rocznicy powstania styczniowego Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego w Kielcach przygotowało wystawę pt. „Panna Salomea i książę Odrowąż”. W ekspozycji muzealnej znalazł się zachowany fragment rękopisu powieści, egzemplarze pierwszego wydania „Klechy domowej”, ilustracje do dzieła autorstwa Moniki Żeromskiej – córki pisarza, wydania polskie i obcojęzyczne oraz kostiumy z ekranizacji „Wiernej rzeki” w reżyserii T. Chmielewskiego. Objęta honorowym patronatem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego wystawa dostępna będzie dla zwiedzających do 14 czerwca 2013 r. Kolejnymi wydarzeniami, które wpisały się w obchody 150 rocznicy niepodległościowego zrywu z 1863 roku, były

przygotowane przez kieleckie Archiwum Państwowe zajęcia archiwalne oraz lekcja on-line zatytułowana „Kielce w okresie Powstania Styczniowego” oraz dostępna do 30 września na www.kielce.ap.gov.pl wirtualna wystawa pn. „Powstanie Styczniowe w dokumencie archiwalnym”. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach oraz jej filie na terenie województwa świętokrzyskiego, włączając się w rocznicowe obchody, przygotowały okolicznościowe ekspozycje, poświęcone wydarzeniom, wybitnym postaciom powstania styczniowego oraz miejscom pamięci.

Ciekawe spotkanie z **Olgierdem Łukaszewiczem**, odtwórcą roli księcia Odrowąża w filmie „Wierna rzeka” w reżyserii Tadeusza Chmielewskiego, odbyło się w Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego w Kielcach. Aktor przybliżył zebrany swoje najważniejsze role filmowe i historię „Wiernej rzeki”, rozgrywającą się w cza-

W Muzeum Narodowym w Kielcach odbyła się konferencja naukowa „Drogi Polaków do niepodległości”

sach powstania styczniowego.

Delegacje samorządowców, organizacji, stowarzyszeń, dzieci i młodzież złożyły kwiaty przed pomnikiem upamiętniającym starcie pod Sperandą, w gminie Koprzywnica. Tam 15 marca 1864 roku doszło do potyczki, w której poległo ponad 60 powstańców. Było to jedno z ostatnich działań powstańczych.

Przy mogile powstańczej w Grochowskich oddano hołd poległym w walkach na ziemi pińczowskiej. To właśnie w tym

miejscu – 18 marca 1863 roku – rozegrała się najkrwawsza bitwa powstania styczniowego, która zapisała się w historii za sprawą żołnierzy korpusu generała Langiewicza. W tym roku obchody związane z powstaniem styczniowym zorganizowane były wspólnie przez Urząd Miejski w Pińczowie oraz Urząd Miejski w Busku Zdroju. Dla upamiętnienia tegorocznego jubileuszu zasadzono Dąb Pamięci. Następnie około 200 osób z różnych grup rekon-

Działania powstańcze: marzec – kwiecień 1863

17 marca, w Chrobrzu oddziały polskie pod wodzą dyktatora powstania gen. Mariana Langiewicza w sile 3000 ludzi, przyparte wcześniej do granicy zaboru austriackiego, odrzuciły rosyjski oddział płk Ksawerego Czengierego, torując sobie drogę na Kielce. Całość sił polskich wycofywała się, a odwrót osłaniał Czachowski, który nocą oderwał się od Rosjan. Następnego dnia na Grochowskich rozegrała się jedna z najkrwawszych bitew powstania styczniowego, zakończona zwycięstwem Polaków. Oddział „Żuawów Śmierci” Rochebruna przeprowadził udany atak na pozycje rosyjskie, zdobywając ich armaty, a pobici Rosjanie rzucili się do ucieczki w kierunku Pińczowa. W tym samym czasie pułkownik Dionizy Czachowski rozbił inny oddział rosyjski, który nadchodził od Stopnicy.

Trzy tygodnie później, 9 kwietnia, w Staszowie oddział powstańczy majora Andrzeja Łopackiego, przeprawiwszy się przez Wisłę na teren województwa sandomierskiego zatrzymał się na krótko w Polańcu. Na wycofujące się z Grabowca oddziały powstańcze pod dowództwem płk D. Czachowskiego uderzyli kozacy, którzy pod naporem polskich żołnierzy wycofali się. 18 kwietnia w Brodach oddział powstańczy pod dowództwem Grylińskiego został zaatakowany przez wojsko rosyjskie pod dowództwem Czengierego. Oddział rozbito, a ocalali połączyli się z oddziałem płk Czachowskiego. Następnego dnia w Grzybowej Górze dowodzeni przez Ludwika Michalskiego powstańcy zostali zaatakowani przez trzykrotnie silniejsze siły rosyjskie. Po brawurowym ataku strzelców, a zwłaszcza kosynierów, Rosjanie wycofali się tracąc m.in.: ранego dowódcę i dużą ilość broni. Dwa dni później na formujący się powstańczy oddział majora Zawadzkiego uderzyli zaborcy dowodzeni przez kapitana Obuchowa. Atak ten został jednak odparty.

24 kwietnia w Michałowie powstańcy Markowskiego starli się z rosyjskimi dragonami. Rosjanie, przeczuwając zagrożenie ze strony płk Czachowskiego, zarządził odwrót. Trzy dni później w Wąchocku kolumna majora Klewcowy zaatakowała i rozbiła oddział powstańczy Grylińskiego.

strukcyjnych odtworzyło przebieg bitwy z 1863 roku.

Marzec obfitował także w szereg spotkań edukacyjnych dla młodych patriotów i ich rodzin. W Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach przybliżono historię powstań narodowych podczas 123 lat zaborów Polski. Spotkanie było również okazją do rozmów o przyczynach i skutkach powstania styczniowego.

W kwietniu, w hołdzie walczącym na Ziemi Staszowskiej, odsłonięta i poświęcona została tablica upamiętniająca 58

oficerów, żołnierzy i miejscową ludność, którzy zmarli w latach 1863-64 w Szpitalu Sióstr św. Wincentego a' Paulo w Kurozwękach.

„DROGI POLAKÓW DO NIEPODLEGŁOŚCI. Od kółek samokształceniowych do walk zbrojnej W 150 rocznicę Powstania Styczniowego” to tytuł trzydniowej międzynarodowej konferencji historycznej, w której uczestniczyli polscy i rosyjscy naukowcy. Spotkania poświęcone zaangażowaniu Polaków w ruch niepodległościowy zorganizowano przy współpracy z

Instytutem Historii PAN im. Tadeusza Manteuffla, Uniwersyteciem Jana Kochanowskiego w Kielcach, Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego, Muzeum Wsi Kieleckiej i Muzeum Narodowym w Kielcach. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa przygotowana przez pracowników Pracowni Dydaktyczno-Wydawniczej Biblioteki Uniwersyteckiej w Kielcach pt. **„Powstanie styczniowe w publikacjach pracowników UJK”**.

O powstańcach styczniowych oraz partyzantach ziemi świętokrzyskiej w latach 1939-

45 i ich walce o wolną Polskę, można dowiedzieć się oglądając wystawę pn. **„Bóg, Honor, Ojczyzna”** otwartą w Dworcu Laszczyków w Kielcach.

Warto podkreślić, że za nami dopiero część wydarzeń zaplanowanych w ramach „Programu obchodów 150. rocznicy powstania styczniowego na terenie województwa świętokrzyskiego”. Szczegółowe informacje dotyczące kolejnych dostępne są na stronie: www.1863.umws.pl.

Ewa Michałowska

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

IV Międzynarodowa konferencja partnerów projektu Re-Turn

W dniach 27 lutego – 1 marca 2013 roku, w Domodossoli we Włoszech, odbyła się średniookresowa konferencja projektu Regions benefitting from returning migrants – Re-Turn (Regionalne korzyści płynące z powrotu migrantów), realizowanego w ramach Programu dla Europy Środkowej Europejskiej Współpracy Terytorialnej, przy współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

W konferencji uczestniczyli partnerzy projektowi z Niemiec, Austrii, Włoch, Węgier, Słowenii, Polski i Czech. Województwo świętokrzyskie reprezentowali: Grzegorz Orawiec Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej – Menedżer Projektu oraz Ewelina Domoradzka – pracownik zespołu projektowego. Organizatorem konferencji była Narodowa Unia Gmin w Górnym.

Po prawie dwóch latach funkcjonowania projektu, wszedł on w najtrudniejszy etap, którym jest opracowanie i testowanie metod, procedur i narzędzi służących przyciągnięciu oraz skutecznej reintegracji migrantów. Podczas konferencji przeprowadzono zajęcia warsztatowe, które podzielone zostały na trzy zespoły zadaniowe: **przyciąganie migrantów, reintegracja, ponowne zatrudnienie**. Delegacja z województwa świętokrzyskiego uczestniczyła w warsztatach **reintegracja**, które poświęcone były organiza-

cji Punktu Pierwszego Kontakt – One-Stop-Shop. W trakcie zajęć warsztatowych omówiono doświadczenia poszczególnych partnerów, stan realizacji działań pilotażowych oraz plan pracy na nadchodzące miesiące. Drugi dzień obrad był dniem otwartym, w trakcie którego odbyło się spotkanie Międzynarodowego Zespołu Ekspertów i Partnerów Projektu. Przedstawiciel Wspólnego Sekretariatu

Technicznego w Wiedniu Chiara Casarella wygłosiła prelekcję na temat zmian demograficznych, migracji powrotnej i rozwoju wiedzy w Europie Centralnej. Uczestnicy konferencji dyskutowali o potencjale, kompetencjach i możliwościach wykorzystania wiedzy i doświadczenia migrantów, w celu wypracowania przez projekt innowacyjnych rozwiązań wspomagających rozwój regionalny. Podczas

spotkania została przedstawiona koncepcja narzędzi wspierających migrantów, które będą wdrażane w ramach działań pilotażowych w regionach partnerskich. Zaprezentowano zasady funkcjonowania punktów informacyjnych, stron internetowych, infolinii dla migrantów oraz systemu szkoleń rozwijających ducha przedsiębiorczości. W trakcie konferencji kręcono zdjęcia do filmu dokumentalnego, będącego jednym z rezultatów projektu, ukazującego poszczególne etapy działań projektowych. Po konferencji zorganizowano wizytę studyjną do przedsiębiorstw i organizacji w Dolinie Ossola.

Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń na poziomie międzynarodowym, podczas której Grzegorz Orawiec zaprosił zebranych na Seminarium organizowane w Kielcach, w dniach 11-13 września 2013 r.

Ewelina Domoradzka,
Departament Polityki Regionalnej
UMWS

10 lat wąchockiego pomnika

„Dlaczego w Wąchocku pomnik sołtysa postawili przed posterunkiem policji? Aby nie zwędzili go złomiarze” – dowcip ten zadomowił się w polskiej Stolicy Humoru i z powodzeniem funkcjonuje już od dziesięciu lat. W czerwcu 2003 roku, z inicjatywy Feliksa Januchty, prezesa Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Kieleckiej, właśnie przed budynkiem wąchockiej poczty i policji pojawił się odlany z brązu, siedzący na kamieniu w przekrzywionym kapeluszu na głowie i „komórka” przy uchu – sołtys. Pomnik został wzniesiony jako wyraz hołdu oddanego wszystkim polskim sołtysom.

- Zależało nam na tym, by uwieczniona w brązie postać sołtysa była symbolem wszystkich polskich sołtysów i chłopów – wspomina **Feliks Januchta**. - Z jednej strony sołtys to osoba głęboko zakorzeniona w polskiej tradycji, dostojna, hołdująca tradycyjnym wartościom, kochająca atmosferę i życie codzienne wsi, z drugiej – człowiek przebojowy, któremu nie są straszne żadne wyzwania, jakie stawia przed nim współczesny świat. Stąd np. przy uchu wąchockiego sołtysa znalazł się telefon komórkowy – śmieje się Januchta.

Istotnie, wąchocki pomnik sołtysa autorstwa kieleckiego artysty Sławomira Micka, to rzeźba stylistycznie niejednorodna. Wąsaty, pełen ogromnej

powagi na obliczu, w naciągniętym na głowę kapeluszu, siedzi rozparty na kamieniu w butach – jak mówią złośliwi – „wysoko gnojnych”. Lewą ręką przytyka do ucha telefon komórkowy, prawą wspiera na kole od wozu, obok zaś stoi jego biuro, kancelaria i osobisty komputer w jednym, czyli... skórzana teczka na dokumenty. Na cokole znajduje się napis: „Sołtys na zagrodzie równy wojewodzie”.

Skąd się jednak na pomniku wzięło koło od furmanki? Odpowiedź na to pytanie jest nadzwyczaj prosta: legenda głosi, że w Wąchocku sołtysa wybierano onegdaj puszczając z górki koło od wozu drabiniastego i gospodarz tej chaty w którą trafiło, zostawał sołtysiem.

Feliks Januchta, prezes Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Kieleckiej

- I z tą tradycyjną procedurą wyborów pojawił się kiedyś problem, bo jednego razu zdarzyło się, że koło trafiło w wychodek – mówi **Marek Samsonowski**, w marcu ub. roku wybrany Honorowym Sołtysiem Wąchocka. - I od tego czasu wszyscy, którzy spacerowali po łąkach i innych miejscach, gdzie pasły się zwierzęta, musieli bardzo uważać, bo jak ktoś nastąpił właśnie na... wiadomo co, to zostawał automatycznie sołtysiem. Może dlatego zmieniono ordynację i mnie wybrano sołtysiem? Kto wie – uśmiecha się Honorowy Sołtys.

Wiele osób odwiedzających gród nad Kamienną zastanawia się, czyją twarz „otrzymał” siedzący na cokole sołtys. – Nie jest to twarz żadnej konkretnej osoby – wyjaśnia Feliks Januchta. – Kiedy przed dekadą planowaliśmy w Wąchocku budowę pomnika, były nawet próby pozyskania sponsora, który współfinansowałby inwestycję, a w zamian jego twarz posłużyłaby za wzorec dla wizerunku sołtysa. Jednak okazało się, że zabrakło osób, które

wyłożyłyby na ten cel gotówkę, dlatego sołtys ma bezimienne oblicze – mówi.

Okolicznościowy znaczek świętokrzyskich sołtysów przygotowywany z okazji jubileuszu wzniesienia pomnika

Z okazji jubileuszu 10. lecia wzniesienia wąchockiego pomnika, Stowarzyszenie Sołtysów Ziemi Kieleckiej przygotowuje specjalny okolicznościowy znaczek. Będzie on rozdawany świętokrzyskim sołtysom podczas tegorocznej, XVI edycji Krajowego Turnieju Sołtysów. Zjazd i Turniej zaplanowane są w Wąchocku na ostatni weekend czerwca, czyli 29 i 30 czerwca br.

Robert Siwiec

Sołtys na zagrodzie równy wojewodzie!

Prawnik radzi...

Sołtysi są niekwestionowanymi liderami środowisk wiejskich. To właśnie oni o swoich „małych ojczyznach” wiedzą najwięcej, posiadają największą wiedzę o tym, jakie lokalne problemy trzeba rozwiązać w pierwszej kolejności. Często napotykają jednak na związane ze swoją pracą problemy prawno – administracyjne. Wspólnie ze Zbigniewem Stefańczykiem, radcą prawnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego pomagamy je rozwiązać.

Grażyna Kielin

Grażyna Kielin, sołtys sołectwa Brzeźno, gmina Sobków:

- W gminie Sobków sołtysi są na etapie doręczania mieszkańcom deklaracji dotyczących odpadów komunalnych. Co możemy rozumieć pod pojęciem „selektywna zbiórka” i co oznaczają „niezabrudzone pozostałości”. Kto ponosi dodatkowe koszty, jeżeli odpady selektywne są zabrudzone oraz w jaki sposób mieszkańcy zdobędą pojemniki i worki na śmieci?

Zbigniew Stefańczyk:

- Za odbiór odpadów komunalnych mieszkańcy będą uiszczać opłatę wynikającą ze stawki podstawowej, którą określi gmina. Osoby, które będą segregować śmieci zapłacą mniej.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 24 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz. U. 2013.21) przez „selektywne zbieranie” rozumie się zbieranie, w ramach którego dany strumień odpadów, w celu ułatwienia specyficznego przetwarzania, obejmuje jedynie odpady charakteryzujące się takimi samymi właściwościami i takimi samymi cechami. Koszty gospodarowania odpadami są ponoszone przez pierwotnego wytwórcę odpadów lub przez obecnego

lub poprzedniego posiadacza odpadów. W przypadkach określonych w przepisach odrębnych koszty gospodarowania odpadami ponosi producent produktu lub podmiot wprowadzający produkt na terytorium kraju (art. 22 tej ustawy).

„Selektywna zbiórka” oznacza segregację odpadów takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe oraz odpady ulegające biodegradacji do specjalnie oznakowanych pojemników i worków. Do pojemnika niebieskiego należy wrzucać - materiały papierowe, zielonego - szkło kolorowe, żółtego - tworzywo sztuczne na przykład metal, plastik, a do białego - szkło bezbarwne.

Ponadto konieczne jest selektywne gromadzenie i zbieranie odpadów niebezpiecznych, które powstają na terenie nieruchomości zamieszkałych takich jak np.: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, przeterminowane leki, zużyte baterie i akumulatory czy odpady remontowo-budowlane. Śmieci selektywnie zbierane powinny być „niezabrudzone” np. opakowania powinny być opróżnione z pozostałości danego produktu.

Jeśli śmieci są czyste mogą zostać od razu przekazane do przetwarzania. Natomiast zabrudzone będą wymagać oczyszczenia lub zostaną składowane co wiąże się z dodatkowymi kosztami dla zakładu. Wówczas firma odbierająca odpady powiadomi o braku selektywnego zbierania śmieci przez właściciela danego gospodarstwa

gminę. Dla mieszkańca będzie się to wiązało z dodatkowymi kosztami.

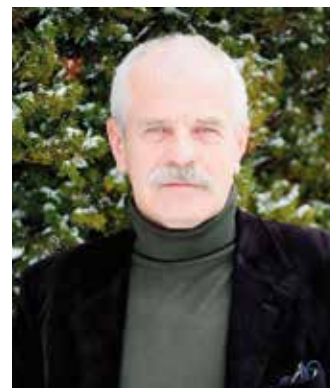
Każdy mieszkaniec ma obowiązek wyposażyć swoje gospodarstwo w pojemniki, do których będą wrzucane odpady komunalne. Zobowiązany jest także do utrzymania ich w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Gmina może przejąć na siebie od właścicieli nieruchomości obowiązek wyposażenia ich posesji w pojemniki i worki na śmieci oraz utrzymywania koszy w odpowiednim stanie. Będzie się to jednak wiązało z dodatkowymi opłatami od właścicieli gospodarstw.

Danuta Bień

Danuta Bień, sołtys sołectwa Lasocin, gmina Ożarów:

- Mieszkańcy bardzo często informują mnie o drobnych kradzieżach na terenie sołectwa. Zgłaszam sprawę na policję, składam zeznania, chodzę na rozprawy, a sprawa jest umarzana ze względu na małą szkodliwość czynu. Co jako sołtys powinnam zrobić? Jak w takich przypadkach postępować?

Zbigniew Stefańczyk

Zbigniew Stefańczyk:

- Sprawy o które pyta sołtys są bardzo złożone. Z jednej strony, jak sugeruje pytanie, gospodarz wsi zawiadamia o zaistnieniu drobnych kradzieży, mimo iż pokrzywdzonymi są mieszkańcy sołectwa. Po drugie dowodzi, iż ten problem bez udziału samych mieszkańców nie może zostać należycie załatwiony, a mieszkańcy z różnych względów nie współdziałają z policją lub unikają współdziałania. Z drugiej strony owe drobne kradzieże są uciążliwe dla mieszkańców sołectwa wobec ich częstotliwości.

Zważywszy na powyższe uwarunkowania, sugerowałbym skorzystanie z możliwości, jakie daje zebranie wiejskie, na które zostałby zaproszony przedstawiciel policji i którego tematem byłby stan porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie sołectwa. Podobne możliwości stwarza również coroczna ocena stanu bezpieczeństwa w gminie, realizowana w oparciu o art. 7 ustawy o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku.

Oprac. Agata Pęk

RPO WŚ odmienił Świętokrzyskie

Przed nami nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej. W latach 2007-2013 tylko w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego otrzymaliśmy w sumie ponad 769, 5 mln euro. Efektem jest wiele wspaniałych zrealizowanych w naszym regionie inwestycji. Poniżej prezentujemy niewielki tylko ich odsetek.

Wśród osób, które na zamieszczonych fotografiach rozpoznają najwięcej obiektów, rozlosujemy upominki.

Na odpowiedzi czekamy do **10 maja 2013 r.** Piszcie na adres: nasz.region@sejmik.kielce.pl

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

... dla rozwoju Województwa Świętokrzyskiego...